BAĞIMSIZLIK
DEMOKRASİ
SOSYALİZM
İÇİN

YÜRÜYÜŞ

HAFTALIK SIYASI HABER VE YORUM DERGISI-SAYI: 156 - 4 NISAN 1978 FIYATI: 5 TL

NATO'YA HAYIR

BORAN'IN ANKA AJANSINA DEMECİ

NATO'DAN ÇIKILMALI, ABD ÜSLERİ KAPATILMALIDIR

"HAYSİYETLİ, KİŞİLİĞİ OLAN DIŞ POLİTİKA" VE "ULUSAL SAVUNMA KAVRAMI"NIN ÇOK SÖZÜ EDİLEN BU GÜNLERDE NATO OLGUSUNU HATIRLAMAKTA VE HATIRLATMAKTA YARAR VARDIR. TÜRKİYE NATO'DA KALDIĞI SÜRECE BU İKİ İSTEK VE HEDEF DE GERÇEKLEŞEMEZ.

TİP'in terör ve tedhiş konusundaki yaklaşımı...

☆ Terörün kaynağı yapısaldır, sınıfsaldır. Burjuvazi emperyalizme bağımlı bu geri kapitalist düzeni ve kendi sınıfsal egemenliğini işçi ve emekçi kitlelere tüm demokratik güçlere bir baskı ve terör rejimi uygulayarak sürdürebileceğini hesaplamaktadır. Büyük burjuvazinin işbirliği ettiği emperyalizm de aynı hesap ve uygulama içindedir. Büyük burjuvazi ve emperyalist odaklar belli açık ve örtülü örgütler aracılığı ile terör politikasını yürütmektedirler. Şiddet olaylarının kontrol altına alınabilmesi için bu örgütlere, onların baş sorumlularına kadar inebilmek gerekir. Bütün "üstüne yürümek" iddialarına rağmen hükümet bu odaklara el atamamaktadır, bu gücü kendinde bulamamaktadır. Ve işçi-emekçi kitlelerin, ilerici, sol güçlerin demokratik mücadelesini reddettikçe, bu güçleri karşısına aldıkça CHP ve hükümeti bu gücü hiç bulamıyacaklardır. Terörün kaynağı sınıfsal olduğu gibi onu alt edecek temel güç de sınıfsaldır.

T.İ.P. bu gerçeklere çok önceden, Haziran seçimleri öncesinden beri tekrar tekrar dikkati çekti, iktidar değişse de durumun kökten değişmeyeceğini belirtti.

TİP ötedenberi demokrasinin korunup savunması ve geliştirilmesinde CHP ile iş ve güçbirliğini savunur ve öngörür. Bu ilke hâlâ geçerli mi? Bu konuya bakış açınız...

☆ İlke olarak hâlâ geçerlidir; birinci sorunuza verdiğim cevap demokratik güçler arasındaki iş ve eylem birliğinin zorunluluğunu ortaya koyuyor. Ne var ki, ilkelerin uygulanma olanakları somut koşullara göre değişir. CHP'nin takındığı ve sürdürdüğü tavır faşizme karşı iş ve güçbirliği yollarını kapamaktadır, çünkü söz konusu olan, temel ortak noktalarda anlaşmaya dayanan ilkeli bir iş ve güç birliğidir, her hal ve şartta CHP'nin tek taraflı desteklenmesi değil.

Hükümetin son ekonomik kararları konusundaki görüşleriniz?

☆ Hükümetin son ekonomik kararları Uluslararası Para Fonunun dayattığı ve büyük burjuvazinin de onayladığı kararlardır. "Biz önce ekonominin gereklerine göre kararlarımızı kendimiz aldık, sonra Para Fonu ile görüşmelere oturduk" demek bir şeyi değiştirmez, çünkü Para Fonu'nun istekleri çoktan beri açıklanmıştı, biliniyordu. Büyük sermayenin bazı şikayetler ve istekler ileri sürmeleri, eleştiriler yapmaları da hükümetin ekonomik politikasından esas itibariyle hoşnut oldukları doğrusunu değiştirmez.

Bir takım önlemlerle enflasyonun kontrol altına alınacağı, devalüasyonun olumsuz etkilerinin dar gelirlilerin geçimine yansımasının önleneceği iddialarının geçerliliği kuşkuludur. Bir kez sözü edilen önlemler önce alınmalı sonra devalüasyona gidilmeliydi; ikincisi, devalüasyon ve enflasyonun işçi emekçi kitlelerin yaşamı üzerindeki olumsuz sonuçlarını kimi önlemlerle gidermek, yok etmek mümkün değildir.

"NATO'ya Hayır" kampanyasının amacı? ABD ile ilişkilerdeki son gelişmeler ve Ecevit'in çıkışmı nasıl değerlendiriyorsunuz?

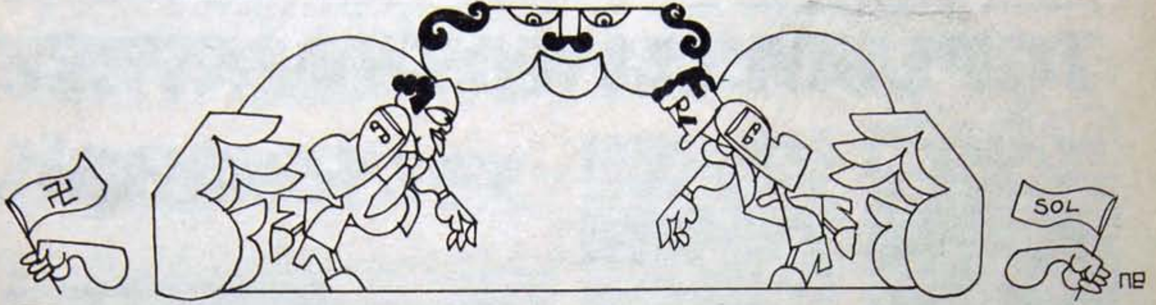
☆ "Ulusal Bağımsızlık için Nato'ya Hayır Kampanyası"nın açılması ve yürütülmesi Merkez Yönetim Kurulumuzun 15 Ocak 1978 tarihli toplantısında kararlaştırıldı. Kampanya NATO'nun kuruluş günü olan 4 Nisan'dan başlayarak, ulusal bağımsızlık ve egemenliğin simgesi olan Büyük Millet Meclisi'nin açılış günü 23 Nisan'a kadar sürdürülecektir.

"Haysiyetli, kişiliği olan dış politika" ve "ulusal savunma kavramı"nın çok sözü edilen bu günlerde NATO olgusunu hatırlamakta ve hatırlatmakta yarar vardır. Türkiye NATO'da kaldığı sürece bu iki istek ve hedef de gerçekleşemez. Ecevit'in ABD ile ilişkiler konusunda yaptığı çıkışlar ve Amerika'nın aldığı, nötron bombasını üretme kararı konuyu daha güncel hale getirmiştir.

Ecevit çelişkili bir tutum içindedir. Bir yandan silahlı kuvvetlerin eğitim ve savaş araç, gereç ve silahları açısından tek bir dış kaynağa bağlı olmasını eleştirmekte, öte yandan ambargo kalkmıyor diye öfkelenmektedir. Oysa ambargo kalksa eski durum, yani donanım için ABD'ne bağımlı olma durumu sürecektir. ABD Kongresi "Savunma İşbirliği Anlaşması"nı onaylarsa Türkiye'deki Amerikan askeri üsleri ve dinlenme tesisleri yeni güvencelerle faaliyetlerini ve ekstrateritoryal ayrıcalıklarını sürdürecekler-dir. Bu da "haysiyetli, kişiliği olan bir dış politika" ile bağdaşmaz; ulusal bağımsızlığımızı ise düpedüz ihlal eder.

ABD'nin nötron bombasını üretme kararı da Türkiye'yi doğrudan ve yakından ilgilendirir. ABD, bu bombanın Avrupa ülkelerinde, NATO üyesi devletlerde kullanılmak üzere hazırlandığını açıklamıştır. Kitle halinde imha aracı olan bu bombanın "temiz bomba" olarak sunulmak istenmesi insanlarla alay etmektir. Nötron bombasının yerel, sınırlı savaşlarda kullanılmak üzere ileri sürülmesi son derece tehlikelidir. Yerel, sınırlı savaşlarda bir kez nükleer silahlar kullanılmaya başlandı mı, nükleer dünya savaşına yol açılmış olur. Türkiye bu konu üzerinde önemle durmalı, nötron bombasının Türkiye'deki üslere yerleştirilmesine müsaade etmemelidir. Bundan da öte nötron bombasının irademiz dışında Türkiye toprakları üzerinde bulundurulmasının kesin olarak önlenmesi, ancak NATO'dan çıkılarak Amerikan üslerinin kapatılması ile mümkündür.

YÜRÜYÜŞ
Sahibi: Yürüyüş Yayıncılık Ltd. Şti. adına Nihat SARGIN ● Genel Yayın Yönetmeni: Zeki KILIÇ ● Yazı İşleri Müdürü: Metin ÇULHAOĞLU ● Teknik Sekreter Bülent ARTAMLI ● Yönetim: Konur sok. 15/8 Kızılay - ANKARA Tel: 17 49 81 ● İstanbul Bürosu: Piyerloti cad. 21/1, Çemberlitaş İSTANBUL, Tel: 26 35 67 ● Abone Koşulları: Yıllık 200., 6 aylık 100. TL. Avrupa, 6 Aylık: 250., Yıllık: 500. TL., Amerika: 6 aylık 325., Yıllık: 650. TL. Avusturalya-Japonya: 6 Aylık: 400. TL., Yıllık: 800 TL. ● Posta Çeki: YÜRÜYÜŞ Dergisi 100234 İlan Koşulları: Arka Kapak (Renkli) 15.000. TL., Arka Kapak (Siyah beyaz): 12.000 TL., İç sayfalarda sütun santimi: 40. TL., Yayın ilanları % 50 indirimlidir. Baskı: Daily News Web-Ofset Tesisleri

BURJUVAZİ VE ZAMANLAMA

METİN ÇULHAOĞLU

Burjuvazi zamanlamayı biliyor. Kısa dönemdeki her adımı uzun dönemli planlarına bağlamasını biliyor. Aynı şekilde, geleceğin hedefleri ile uyumlu somut girişimler için, bugünden harekete geçiyor. Burjuvazinin bugünü ve yarını böyle bir bütünlük gösteriyor. Burjuvaziye karşı mücadele edenlerin çok net olarak kavramaları gereken bir bütünlük. En azından mücadele hedeflerinin sınırlanıp daraltılmasından kaçınmak için. Faşist cinayetlerin durdurulması, katillerin yakalanması ve faşist odakların dağıtılması için mücadele edenlerin, diğer yandan da burjuvazinin uzun dönemli tezgahlarına karşı uyanık olmaları, bu açıdan büyük bir önem taşıyor.

Türkiye'de burjuvazinin bugünü ve yarını, hangi somut verilerin ışığında ele alınabilir? Gelecek için ipucu niteliği taşıyan bazı veriler, özellikle son bir iki hafta içinde netleşmeye başladı. Ama bundan da öncesi var.

Burjuvazi, Ecevit iktidarının, kendi zamanlaması açısından büyük önem taşıyan özünü görmekte hiç gecikmedi. Kitleler nezdindeki etkinliğini ve saygınlığını henüz yitirmemiş bir parti ve liderle, kısa dönemde, uzun dönem için geçerli birçok adımı atabileceğini hemen gördü. Bir Ecevit iktidarı ile IMF ve ABD vesayetinin "legalize" edilmesi, doğrusu başka oluyordu. Bir Ecevit iktidarı ile "devletin saygınlığı" fetişinin her sorunun üzerine konulmasında ayrı bir tat vardı. Bir Ecevit iktidarı ile, ordu-iktidar ilişkilerinin kurumlaştırılması, uzun dönem açısından da büyük önem taşıyordu. Burjuvazi, iktidarın bu "avantaj"larını farketti. Sonuna kadar kullandı. Tabii, kimi "ilerici"lerin de desteği ile.

Ancak, bugünkü iktidar, burjuvazinin işinin burada bitmediğini de biliyor. Burjuvazinin başka beklentileri, başka hedefleri var: Ecevit, geçtiğimiz hafta, üç cümle ile bu beklentilerin ve hedeflerin farkında olduğunu, bunları gerçekleştirmek için zaman istediğini duyurdu.

Bir: "Bugünkü hükümetin işleyişinden çok memnunuz." İki: "Hükümet öyle bir uyum içinde ki, işe başlarken ummadığımız bazı girişimleri bile başarabileceğiz." Üç: "Türkiye'de bir proletarya gerçeği var. Sosyalist hareket buradan kaynaklanıyor. Bir de lumpenproletarya gerçeği. Faşist hareket de buradan kaynaklanıyor."

Proletarya ve sosyalizm, lumpenproletarya ve faşizm.. Ecevit, önce iktidarı daha uzun bir süre için elinde tutabileceğini anlatmaya çalışıyor. Sonra da uzun dönemin ne amaçla kullanılacağını ustaca sergiliyor: Proletarya ve sosyalizme, lumpenproletarya ve faşizme karşı en etkin silah, "statüko" için en güçlü araç, köylülük ve orta sınıflar. Bu kesimlerin sorunlarının çözülmesi, bu kesimlerin düzenin "temel direği" haline getirilmesi.

Ecevit, bu işi başarabilecek tek seçeneğin kendi iktidarı olduğunu söylüyor. Ama bunun için de zamana ihtiyacı var. Burjuvazi adına bir büyük hizmette bulunacak. Ama yine zaman gerekiyor.

Burjuvazi, Ecevit hükümetine istediği zamanı verecek mi? Henüz vermeyeceğini gösteren bir belirti yok. Tersine, mevcut veriler, burjuvazinin Ecevit hükümetine bu zamanı vereceğini gösteriyor. Yalnızca Ecevit iktidarı "tek seçenek" olduğu için değil. Burjuvazinin kısa ve uzun dönemli planları öyle gerektirdiği için.

O halde kısa ve uzun dönemli planlar ne? Bunları kabaca şöyle özetlemek mümkün: 3 yıllık MC iktidarları ile ulaşılan mevzilerin ehlileşen CHP ve diri tutulan bir MHP ile pekiştirilmesi; bunun yanı sıra, uzun dönemde daha da "sağa kayan" bir CHP ile geçmiş ilişkilerinden sıyrılmış görünüp "sola kayan" bir AP'yi "güçlü koalisyon" istasyonunda buluşturmak. Burjuvazinin bugünkü koşullarda ağır basan planı bu. Bu plan için zamana gerek var: CHP'nin daha da ehlileştirilmesi; belirli misyonları yerine getirmesi, AP'nin de "sola kayması", büyük koalisyonu engelleyen pürüzleri ortadan kaldırması için gerekli bir zaman. Burjuvaziye gereken zaman, Ecevit iktidarına gereken zaman oluyor. Burjuvazi bu nedenle, Ecevit hükümetine istediği zamanı verecek gibi görünüyor.

Şimdi bu tablonun somut verileri üzerinde durmak gerekiyor. Ecevit'in misyonu ve zaman talebi ile ilgili veriler üzerinde duruldu. Burjuvazinin üç yılda kazandığı mevzileri nasıl sergilemek gerekiyor? Geniş kitlelerin beklenti düzeyini, mücadele hedeflerini sürekli olarak düşük tutmaya yaraması, MC iktidarlarının burjuvazi açısından en büyük hizmeti oldu. Şimdi, bu mevziyi koruyabilmek için "devletin saygınlığı", "anarşik olaylar" ve MHP olgularının daha da kullanılması gerekiyor. Ecevit'in 20 Mart eylemine karşı çıkış biçimi hem MC'nin bu büyük hizmetini, hem de bugünkü konumu ile CHP'nin bu mevzileri burjuvazi adına korumaya kararlı olduğunu gösteriyor. Birincisi, bu.

AP'nin "sola kayma" sürecinin ilk verileri açısından, İzmir toplantısına dikkat etmek gerek. İzmir toplantısında AP'liler, solu CHP ile, kendilerini de MHP ile özdeşleştirmenin büyük bir hata olduğunu vurguladılar. Bol bol "sosyal adalet"ten, AP'nin "gerçek solculuğundan" söz ettiler. Bir yandan da Demirel'in Hürriyet'e yazdığı "antiamerikan", "ulusal bağımsızlıkçı" yazılar var. Bütün bunları, AP'de yeni bir politikanın, burjuvazinin uzun dönemli hedefine uygun yeni bir çizginin göstergeleri saymak mümkün. Bu da ikinci veri. Ama ancak ilerideki bir "anti Demirel" operasyon ile daha da doğrulanacak bir veri.

Üçüncü veri ise MHP ile ilgili. Bir kur farkları konusunda en açık bir biçimde burjuvaziden yana konuşmak, bir Ecevit'in ABD'ye tepkisi olayında en açık bir biçimde ABD'cilik yapmak, faşizmin klasik gözboyama ustalığına yakışıyor mu? Bunu telaştan başka bir nedenle açıklamak mümkün değil. Telaş, MC dönemindeki dalların kurumasından, burjuvazinin ağırlıklı planında MHP'ye ikincil bir yer tanınmasından kaynaklanıyor. Bu da MHP'yi yeni kudurganlıklara itmesi açısından, tüm ilericilerin üzerinde önemle durması gereken bir olgu.

Veriler ve olgular bunlar. Ancak bir de gelecek ve gerçekler var. Bir kez, burjuvazinin sözü edilen bu planını, değişmez ve katı bir çizgi olarak görmemek gerekiyor. Bu da yeni tertiplere karşı her dönem uyanık olma zorunluluğunu doğuruyor. Dikkat edilmesi gereken noktalardan birincisi bu.

İkinci olarak çok önemli bir başka noktaya da dikkat etmek gerekiyor. Ecevit'in üslendiğini ilan ettiği "işçi sınıfı hareketine karşı güçlü bir orta sınıf yaratma" misyonu ne ölçüde gerçekçi? 20. yüzyılın ikinci yarısında, Türkiye gibi bir ülkede böyle bir misyonu, tümüyle gerçekçi saymak mümkün değil. Dolayısıyla Ecevit'in konuyla ilgili sözleri, bir çalışma programından çok, burjuvaziye verilen yeni bir güvence, yeni bir "itimat belgesi" niteliğini taşıyor.

O halde kaçınılmaz olan, yığınların iktidardan, CHP'den ve mevcut düzenden kopuşu olgusu karşısında ne düşünülüyor? Cevap yalnızca "sosyalist hareket güçlenmezse, bunlar MHP'ye gider" olamaz. Böyle bir düşüncenin de geçerliliği yok.

O halde, güçlenen, daha da güçlenecek olan sosyalist hareket karşısında burjuvazinin yeni tedbirleri neler olabilir? Açık faşizm, gündemde olan, artık klasikleşmiş bir cevap. Başka sigortalar da var. Burjuvazi, bir [illegible] daha dokunup "sendikaların desteğine sahip", "işçi sınıfı temeline oturan", "soldaki bölünmüşlüğe son verecek", belki de CHP'nin "sol kanadını" da içine alacak yeni bir "sosyalizm" yaratamaz mı?

Bu da olasılıklar içinde. Diğer tüm olasılıklar gibi. Diğer tüm olasılıklar gibi, bu olasılığın da en büyük belirleyicisi işçi sınıfının siyasal hareketi olacak. Sosyalist hareket, açık faşizm tezgahlarına, statüko yaratma girişimlerine karşı mücadele ettiği gibi, sahte sosyalizmlere karşı da en etkin mücadeleyi verecek güçte.

TOPLUMSAL MUHALEFETE «ANARŞİ»

"Ecevit yazarları"nın gazetelerindeki sütunlarında, "Ecevit karikatürcüleri"nin de çizgilerinde "anti-emperyalist Ecevit" yaratma çabalarının yoğunlaştığı günlerde Ankara'ya yüksek seviyeden bir ABD heyeti geldi. ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı Warren M. Christopher başkanlığındaki Amerikan heyetiyle Dışişleri uzmanlarının da katıldığı görüşmeler yapıldı. Kapalı kapıların ardında neler konuşulduğu açıklanmadı. Toplantıların bir kısmına Başbakan Bülent Ecevit de katıldı.

Ecevit toplantılardan çıkışında gazetecilere aslında hiçbir şey açıklamayan bir açıklamada bulundu. "Heyet, Sayın Başkan Carter'ın ve Amerikan yönetiminin Türk - Amerikan ilişkilerini de ilgilendiren konularda aldığı yeni siyasal kararlarla ilgili olarak bazı öneriler getirmiştir" dedi. Sızan haberler Başkan Carter'ın biranlaşma paketi önerdiği yolundaydı. Bu anlaşma içinde Türkiye'ye yapılacak silah satışları,askeri yardımlar ve Türkiye'deki üslerin durumlarıyla ilgili öneriler vardı. Emekçi halkın elinde son günlerde sıksık patlamaya başlayan ekonomik önlemler paketine bir de Amerikan paketi eklenmişti...

Carter'ın önerilerini Christopher'den dinleyen Türk yetkililer, kendi karşı önerilerini de heyete yapmışlardı. Türkiye NATO çerçevesinde sorunlarına çözüm bulunmasını istemişti. Başlangıcından beri dış politikayı halkla oluşturacağını açıklayan, bunu hükümet programına alan CHP ise yine "gizli diplomasi"yi tercih etmişti. Anlaşılan CHP yöneticilerinin anladığı anlamda halk dışişlerinin yüksek bürokratlarından oluşuyordu.

Başbakan'ın açıklamadan kaçındığı konuları Sovyetler Birliği'nin haber ajansı TASS açıkladı. TASS'a göre ABD heyetinin ziyareti Türkiye'nin NATO çerçevesinden ayrılmasını önlemeye yönelikti. ABD, İngiltere ve Federal Almanya'nın Kıbrıs sorununda arabulucu rolü oynama çabaları NATO'nun Güneydoğu kanadını daha da güçlendirmek amacına yönelikti. ABD Kıbrıs'ı da NATO içine çekmeye çalışıyordu.

NATO'nun Türkiye üzerinde uygulandığı baskının etkisinin yok edilmesinin yolu sosyalist ülkelerle dostluk ve işbirliğine dayanan ilişkiler kurulmasından geçiyordu. Ecevit'in önümüzdeki Nisan-Mayıs aylarında Bulgaristan'a, Haziran'da da Sovyetler Birliği'ne yapacağı gezi bu yönde değerlendirilmeliydi. Gezinin iki tarafında karşılıklı dostluk ve işbirliğine dayanmasını engelleyecek davranışlardan Ecevit'in kaçınması gerekliydi. Bu noktada nötron bombası sorunu yine ön plana çıktı. SBKP Birinci Sekreteri Leonid Brejnev nötron bombasının Türkiye sınırlarına sokulmamasını temenni etmişti. Ancak bu temenni mesajının gelmesinin üstünden bir aya yakın bir zaman geçmesine rağmen Türkiye'den hâlâ bir cevap verilmedi. Başbakan bu konuda da "açık" bir açıklama yapmalıydı...

HÜKÜMETİN "NİYET"İ VE IMF

ABD Heyetinin Türkiye'ye geldiği günlerde Maliye Bakanı Ziya Müezzinoğlu da IMF'ye "niyet"lerini bildirmiş ve "Niyet Mektubunu" imzalamıştı. Müezzinoğlu'na göre IMF ile anlaşmanın imzalanması aynı zamanda yeşil ışığı da yakacak düğmeye basılması anlamına geliyordu. Ancak atılan imzalara rağmen yine ışık yanmadı. Kablolarda bir bağlantısızlık vardı. ABD Maliye Bakanlığı Türkiye'yi klasifiye edince ABD bankaları Türkiye'ye kredi açamaz duruma düşmüştü.

Müezzinoğlu üstün başarılarını anlatmak ve kamuoyunu aydınlatmak için yurda dönüşünden sonra bir TV programı düzenledi. Karşısına aldığı spikere önceden verildiği belli olan soruları cevapladı. Ancak sorular iyi hazırlanmamıştı ki Müezzinoğlu çıkmaza girdi.

Spiker soruyordu: "IMF ile imzalanan anlaşmada bazı tavizler verildiği söyleniyor. Ne dersiniz?"... Cevap iyi hazırlanan Müezzinoğlu'ndan şöyle geldi: "1978 programında bulunan hedeflerin dışında herhangi bir şey taahhüt edilmemiştir. Dolayısıyla bir taviz de sözkonusu olamaz..." Spiker eli mahkum olduğu için olsa gerek cevabı yeterli buldu ve üstüne gitmedi.

Ancak bazı kafalarda cevap soru işaretleri yarattı. Herşeyden önce 1978 yılı programı diye bir program ortada yoktu. Hükümet ilk iş olarak MC tarafından hazırlanan programı Meclis'den çekmiş, yenisi de daha meclislere sunulmamıştı bile.. Müezzinoğlu hangi programdan bahsediyordu?

İşte bu belli değildi.

İkinci nokta bilindiği kadarıyla hükümet IMF istekleri doğrultusunda değişiklik yapmak amacıyla programı geri çekmişti. IMF'nin istemleri doğrultusunda değişiklikler yapıldıktan, kalkınma hızı düşürüldükten sonra program meclislere sunulacaktı. Peki şimdi Türkiye IMF'ye anlaşma karşılığı taviz vermemiş mi oluyordu? Bu cevapları televizyonda Müezzinoğlu'ndan almak mümkün olmadı.

Programın hazırlanışı da en az Müezzinoğlu'nun cevapları kadar ilgi çekiciydi. TV'nin engin bilgili muhabirleri en basit gazetecilik kurallarını da unutarak yalnızca büyük sermayenin görüşlerini ekranlara yansıttılar. TV programcılarına göre (tabii ki hepsi değil) ekonomideki darboğaz sadece büyük sermaye ile hükümet arasındaki bir sorundu. Bir tek işçi temsilcisi bile o günkü programda görüşlerini açıklayamadı.

Programa Türk-İş'in çağrılması zaten gereksizdi. Türk-İş'in "sarışın" yöneticilerinden biri ekrana çıksaydı, Feyyaz Berker'in söylediklerini biraz üslup değişikliğiyle yineleyecekti.

VERGİ YÜKÜ NASIL AZALTILIYOR?

Maliye Bakanı Türkiye'ye gelmeden önce birşeyler çıkartabilirmiyim düşüncesiyle Paris'e de uğradı. Sonuç pek parlak değildi. Ama Müezzinoğlu Paris'te de bir basın toplantısı düzenledi. Bir gazeteci Müezzinoğlu'na dar gelirlilerin vergi yükünün nasıl hafifletileceğini sordu. Basın toplantılarında hep zaten böyle "densiz" sorular sorulurdu. Ama Müezzinoğlu yılmadı. "Biz, dedi, dar gelirlilerin vergi yükünü azaltıp, bu yükü çok gelirlilere devredeceğiz..."

Müezzinoğlu bunu nasıl yapacağını o anda açıklayamadı. Ama bu işin sermaye partileri tarafından yapılamayacağı Paris'den çok uzaklarda Ankara'da belli oldu. Asgari geçim indiriminin asgari ücret düzeyine çıkarılmasına ilişkin yasanın gündeme alınıp alınamayacağının görüşüldüğü gün, TBMM salonlarında yal[illegible] servis yapan çaycılar dolaşıyordu.

Türkiye İşçi Partisi bunun sermaye partileri tarafından yapılamayacağını daha 5 Haziran seçimleri sırasındaki radyo konuşmalarında söylemişti. Dar gelirlilerin vergi yükünü azalatmak ancak sermayedarların vergi yükünü arttırmak pahasına gerçekleşebilirdi. Buna da burjuva partilerinin ne gücü yeterdi,, ne de böyle bir niyetleri vardı. Söylenenler seçim meydanlarında düzenlenen ucuz halk matinelerinde kalmıştı. İşçi sınıfının örgütlü gücü bir kez daha haklı çıkmıştı...

Dar gelirlilerin vergi yükünü azaltacaklarını söyleyenler dar gelirlilerin başına balyozlarını indirmeye devam etmeyi de ihmal etmiyorlardı. Geniş halk kesiminin temel ihtiyaçlarını karşıladığı Sümerbank ürünlerine yüzde 60'a varan zamlar yapıldı. Sümerbank'ın ürettiği kumaşlardan yalnızca halk yararlanıyordu. Hiçbir sermayedar Paris modaevleri dururken Sümerbank'dan giyinmezdi. "Önlemler paketi" bir kez daha halkın elinde patlamıştı..

Patlayan paketten yalnızca Sümerbank zamları çıkmadı. Sanayicilerin ürettikleri mallara da beyan usulüne dayanılarak zam yapılacaktı. Buna göre maliyetlerinin arttığını ve ne kadar zam yapılması gerektiğini Sanayi Bakanlığı'na bildiren sanayiciler ürünlerine kolaylıkla zam yapabileceklerdi.

"KUR" TATLIYA BAĞLANDI

Bu arada sanayicileri yerlerinden hop kaldırıp hop oturtan "kur farkları" sorunu da tatlıya bağlandı. Resmi - yarı resmi demeç ve açıklamalarda 9 ila 13 milyar lira dolayında olduğu ifade edilen kur farkları, işverenlerin katlanabilecekleri zaman dilimlerinde taksitle alınacaktı. Ayrıca işverenler devlete ödeyecekleri bu farkları, defterlerinde gider olarak gösterebileceklerdi. Konu, "balkçı" hükümet ile sanayiciler arasında gerçekten tatlıya bağlanmıştı... Sanayiciler, ödeyecekleri kur farkını vergiden düşeceklerdi. Zaten devlete ödeyecekleri kur farklarını ürettikleri mal ve hizmetlere yansıtacak olan sanayiciler, ayrıca gider gösterip bu farkları vergiden düşmek yoluyla la turnayı gene gözünden vuruyorlardı...

Ama neme lazım, "Ecevit hükümeti kur farklarını sanayicilerden söke-söke alıyor" imajıyla kamuoyu istenilen yönde çoktan oluşturulmuştu...

Bu arada yeni bir zam paketi de sessizce yürürlüğe girdi. Devlet Demiryolları hizmetleri kat kat zamlarla yeniden fiyatlandırıldı.

ÜÇ AYDA ÜÇÜNCÜ KEZ

Geçtiğimiz haftanın politik gelişmeleri konusunda en kayda değer olayların arasında Meclis çalışmaları da gelmektedir.

AP'li 10 milletvekilinin AP Millet Meclisi Grubu adına verdikleri İçişleri Bakanı İrfan Özaydınlı hakkındaki gensoru önergesinin gündeme alınıp alınmaması yolundaki görüşmeler ilginç bir şekilde noktalandı. Gensoru önergesinin gündeme alınması cepheci partilerin 192 oyuna karşılık 214 oyla reddedildi. MC'ciler böylece üç ay içinde üçüncü kez meclis içinde yenilgiye uğradılar.

Ecevit hükümeti, güvenoylamasındaki 11 farkı, bütçe görüşmelerinde 19'a, gensoru önergesinin oylanması sırasında da 32'ye ulaştırma başarısını gösterdi. Hükümet için bu başarı elbette önemlidir. Ancak bu olayın diğer bir yönü de düşündürücüdür. "Anarşi" tellallığı yapan cepheciler, gensoru gibi bir anlamda hükümet hakkında "iddianame" niteliği taşıyan bir önergenin savcılığını nüllet meclisinde göstermelik de olsa başaramamışlar, çarpık rollerini icra etme becerisini bile gösterememişlerdir.

SUÇLU SAVCI OLURSA!...

Toplumun demokratik hak ve taleplerini, kan cinayet, şiddet, baskı, terör ve tehdiş kundakçılığıyla bastırıp, yok-

İŞÇİ SINIFI UNUTMAZI

"Yukarıdan" direktifli faşist çetelerin katlettiği Doğan Öz'ün katilleri henüz bulunamadı. Türkiye'nin "bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm" mücadelesinin tarih ve bağrına gömülen Öz'ün katillerinin peşini işçi sınıfımız bırakmayacak.

Doğan Öz'e kıyan tabancanın ve sahibinin yakalanmasıyla da bitmeyecek sorun. Doğan Öz'e sıkılan kurşunların kök ve kaynağını oluşturan politikaları ve ideolojileriyle birlikte faşizm döktüğü kanda boğulacak, emperyalizm yeryüzünden kazınacak...

Doğan Öz'ü katleden faşist maşalar aranırken, perde arkasından genişletilmiş katiller korosundan sesler yükselmiştir. Geçtiğimiz hafta içinde bir "sermaye" gazetesinin köşe miço'ları söz birliği halinde, "Doğan Öz'ün, nasıl olup da Cumhuriyet savcı yardımcılığına kadar gelebildiğini" sordular...

– Öz, "solcuların böylesine sahip çıktıklarına göre hatırı sayılır bir aşırı solcu" idi.

Sermaye miço'ları, Öz'ün katillerini soracak değillerdi ya, bu soruyu soruyorlardı.

Sosyalistler, yaşamı boyunca sosyalist bilinç ve yiğitlikte mücadele vermesini bilmiş olan Doğan Öz'ün anısını, özenle yaşatacaklar. Doğan Öz'ün anısı canlılığını yitirmeyecek, yaşayacak, mücadele yolunu aydınlatacak. İşçi sınıfı Doğan Öz gibi yiğit evlatlarını dünyanın hiçbir yerinde unutmadı. Öz'lerin anılarını on yıllarca, yüzyıllarca ayakta tuttu ve tarihi değiştiren omuzlarını Doğan Öz'lerle süsledi işçi sınıfı. Dünya işçi sınıfıtarihi, yiğitlerin yüzyıllarca uzanacak anılarının destanı oldu...

Önceki haftanın Pazar günü yapılan cenaze töreninde Doğan Öz'ün eşi ve çocukları babalarının ölmediğinin, ölmeyeceğinin diri bir sim[illegible] Eşi Hatice Sezen Öz "bi[illegible] kadar Ankara dışında kalmasını" tavsiye eden bir hükümet yetkilisine şu yanıtı verdi:

"– Siz hükümet olarak benim can güvenliğimi sağlayamıyorsanız, ölsem, ne gam?..."

Bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesi yaşadığı için yaşayacak bütün Can'lar ve Öz'ler...

SIRT ÇEVİRERE ÖNLENEMEZ

etmeyi amaçlayan ve bu politikayı ısrarla ve azgınca sürdüren "Milliyetçi"ler, suçlusu oldukları bir dosyanın savcılığı rolünü, yüzlerine gözlerine bulaştırmışlardır. Millet Meclisinde ortaya çıkan 32 farkın ne anlama geldiğini, Ecevit hükümetinin işbaşına gelmesine kadar Günaydın'daki sütununda MHP'liliğini bir ölçüde saklamasını başaran kontenjan senatörü Hüsamettin Çelebi dile getirdi. Çelebi, MC döneminde yazdığı yazılarda suya sabuna fazlaca dokunmamayı tercih ederken, son dönemde, MHP'liliğini gizleyemeyecek telaş ve heyecan gösterilerine sürüklendi. Özellikle Pol-Der ve TÖB-DER'e yönelik saldırı yazılarına ek olarak televizyondaki bir açık oturumu fırsat bilen Hüsamettin Çelebi ekranda da TÖB-DER düşmanlığı yaptı. Panik, Çelebi'ye kadar MHP'yi kavradığına göre, kimbilir Türkeş'in beyin ve sinir çerçevelerinde ne oluyordu? Giderek Türkeş'in suçluluk sıbriyetiyle ikiz kardeşi Demirel tarafında hava nasıldı?

TAVŞANLAR VE TAZILAR!...

Rakamların dilini bilen Demirel, 32 farklı yenilginin ne anlama geldiğini elbette iyi biliyordu. Yenilginin AP grubunda ve Cepheci haritada yarattığı moral çöküntüsünü giderecek bir gerilim şırıngasına ihtiyaç vardı. Nitekim Demirel de gereğini yaptı. Şöyle diyordu:

"— Bu hükümet pek yakında kaçacak!..."

AP'deki ve cephedeki yılgınlık ve telaşa karşı Demirel kovalanacak tavşanı gösteriyordu... Burunlar koklamaya, ayaklar koşmağa hazır olmalıydı!...

Gensoru önergesinin oylama sonuçlarının bir gün sonrasında da, TBMM birleşik toplantısında "soruşturma dosyaları" sorunu ele alındı. Geçtiğimiz Çarşamba günü yapılan birleşik toplantıda ortaya çıkan tablo şuydu: TBMM masalarında 183 soruşturma dosyası vardı ve bunun 64'ü AP'nin malum genel başkanına aitti...

MADALYONUN ÖBÜR YÜZÜ

Soruşturma dosyalarının sonuçlara bağlanması yönünde komisyonlar oluşturulması konusunda tartışmalar yapılırken, AP ve MHP'liler içtüzük oyunlarıyla toplantıda sonuç alınmasını engellediler. Birleşik toplantıda çoğunluk olmadığı gerekçesiyle başkan oturumu kapattı... Burada gözden kaçırılmaması gereken bir nokta daha vardı: CHP'liler de soruna gereken ciddiyetle eğilmemişlerdi. Salonda çoğunluğu oluşturacak önlem ve hazırlıkları yerine getirmemişlerdi. Bu da, bilinerek hazırlanan bir mizansenden ibaretti. CHP'liler mümkün olduğunca bu soruşturma dosyalarının savsaklanmasından yanaydılar. Bu konu gereğince savsaklanmalıydı ki, CHP'li hatiplere sıkışınca meydanlarda konuşacak malzeme bulunmalıydı. Bu gidişle CHP'liler uzunca bir süre daha konu üzerinde gereken ciddiyetle durmayacak ve stok saldırı malzemesi ihtiyacı için bu konuyu ambarda tutmayı tercih edecektir. Kitleler önünde ciddi, tutarlı ve doğru olmak yerine, kitleleri meşgul edecek stok konuların el altında bulundurulması bakımından bu zorunluydu!...

TUTARSIZLIK BURADA KALMIYOR

CHP'nin tutarsız ve ciddiyetten uzak bir takım politik manevraları salt burada kalmamaktadır. Antifaşist mücadele alanlarına bu tutum olumsuz olarak yansımaktadır.

Faşist odakların köküne ve kaynağına gidilmekte gereken kararlılık gösterilememektedir. Cinayet şebekeleri açık ad ve sıfatlarla suç işlemeğe devam etmektedir.

Geçtiğimiz hafta Perşembe günü Atatürk Lisesi önünde meydana gelen olaylarda ibret verici bazı gerçekler saptandı. Polis memuru Orhan Kahramanoğlu'nu dört kurşunla ağır yaralayan Osman Yılmazcan yakalandı ve yapılan ilk sorgu ve soruşturmada bu şahsın aktif bir Ülkü Ocaklı olduğu anlaşıldı. Yılmazcan adlı faşist, Ülkü Ocaklı yöneticilerin "koruma" görevini yapıyordu. Ülkü Ocakları tarafından yayınlanan "Hasret" gazetesinin de basın bürosunda çalışıyordu. Polis memuruna kurşun yağdıran "karşıt gruptan" bir "gencin" nüfus kağıdı buydu!...

Ama olayın ortaya çıkardığı bir başka gerçek daha vardı. Yaralanan polis memuru rastgele seçilmemişti. Mart ayı başlarında Atatürk Lisesinde gene olaylar olmuş, olay yerine giden iki MHP milletvekili polise silah çekmişti. Polis yetkililerinin resmi tutanağıyla saptanan olayda, MHP'li iki milletvekilinin silah çektiği polis memuru Orhan Kahramanoğlu idi.

Ülkücü komandolar, milletvekilleri ağabeylerinin silah çekme işlemini üç hafta kadar sonra sonuçlandırmağa çalışmışlardı.... Olay bu kadar basitti. Site yurdunu aratan Savcı Doğan Öz'ü "vur" emri nasıl yukardan gelmişse, MHP milletvekillerine Atatürk Lisesi önünde "kabadayılık" yapan polis memuru da katledilmeliydi. Bundan böyle MHP'li çetelere karşı akılların başa alınması için de başka çare yoktu!...

Cinayetler, rastgele ve tetik hatalarıyla işlenmemektedir. Namluların nişan alındığı hedefler, inceden inceye bilinmekte, tetikler bu hedefe göre çekilmekte, çektirilmektedir...

Devlet aygıtı ve polis kadroları içindeki MHP yığınakları hâlâ temizlenmek ne kelime, işlerliğini korumaktadır. Geçtiğimiz hafta Ankara'daki Erkek Yüksek Tekniker okulu önündeki polisler ilericilere karşı şöyle seslenmişlerdir:

"—Eco'nuz geldi böyle oldu..."

Üç yıldan beri ilerici öğrencilerin okula alınmadığı faşist işgal altındaki Erkek Yüksek Tekniker'de faşistlerin bekçiliğini yapan polis içinde bu sözler açık açık ve kayıtsızca dile getirilmektedir. İçişleri Bakanı Özaydınlı'nın "asayişi sağlayacak" polisi içinde bu seslerin sahipleri bir hayli yoğundur... Bu bilinmedikçe, görmezlikten gelindikçe işler zordur...

TİP Bölge Temsilcileri toplantıları tamamlandı

Türkiye İşçi Partisi'nin 18-19 Mart tarihlerinde başlayan "Bölge Temsilcileri Toplantıları" önceki hafta sonunda tamamlandı. Bölge temsilcileri toplantıları, Türkiye İşçi Partisi teşkilatlarını kapsayacak biçimde, 7 merkezde yapıldı. İstanbul, Ankara, Bursa, Diyarbakır, Samsun, İçel ve İzmir'de yapılan toplantılarda, çeşitli sorunlar dile getirildi.

25-26 Mart tarihlerinde çevre il ve ilçelerin de katılması ile Diyarbakır'da yapılan toplantıya Genel Başkan Behice Boran da katıldı.

Toplantının ilk gününde, Boran özellikle doğu sorunu üzerinde duran ve özetini Yürüyüş'ün bir önceki sayısında yayınladığımız bir konuşma yaptı. Diyarbakır Emek Sinemasında halka açık olarak yapılan toplantı ve Genel Başkan Boran'ın konuşması, salonu tamamen dolduran 900 civarında topluluk tarafından dikkat ve ilgi ile izlendi. 1975 yılında Türkiye İşçi Partisi'nin kuruluşu ile birlikte ilk kez Diyarbakır'a gelen Boran, havaalanında kalabalık bir partili ve sempatizan topluluğu tarafından karşılandı. Genel Başkan Boran'ı karşılayan kalabalık daha sora konvoy halinde şehre hareket etti.

Boran'ın toplantı salonuna girişinde hep bir ağızdan "Sosyalist Türkiye", "Silahımız Partimiz" sloganları atıldı. Boran'ın konuşmasından sonra toplantının ilk bölümü tamamlandı. 26 Mart günü ise bölge temsilcileri toplantısı, temsilcilerin katılımı ile parti lokalinde sürdürüldü.

CHP'nin vergi reformları, ya da fincancı katırları ürkmesin

MURAT KOĞACIOĞLU

> SOSYAL DEMOKRAT BİR GÖRÜNÜMDE İKTİDARA GELEN ECEVİT HÜKÜMETİ VERGİ ALANINDA ÖNGÖRDÜĞÜ DÜZENLEMELERLE BURJUVAZİ LEHİNE TERCİHİNİ HEMEN ORTAYA KOYMUŞTUR. İŞÇİ VE EMEKÇİLER YARARINA OLABİLECEK ÖNLEMLER AĞZA BİLE ALINMAMAKTADIR. BU YIL ÇIKARILACAĞI SÖYLENEN ÖZEL GEÇİM İNDİRİMİ KONUSUNDA DA BİR AÇIKLIK BULUNMAMAKTADIR.

Henüz tam açıklanmamakla birlikte CHP'nin "ağır sanayi hamlesi" diyebileceğimiz savurganlığı önleme tedbirlerinden sonra vergi alanındaki önlemleri de genel çizgileriyle belli oldu. Kısaca bu önlemleri şu başlıklarda toplayabiliriz:

*Gelir Vergisi alanında;

En az geçim indirimi yükseltilecek, enaz geçim indirimi ücretlilere uygulanan özel indirimle birlikte asgari ücret düzeyine çıkarılacaktır.

Gelir vergisinde bir milyon liradan sonraki kazançlara uygulanacak vergi oranı yüzde 60'tan 65'e çıkarılacaktır.

Serbest meslek sahiplerine, maliyece bastırılan makbuz verme zorunluluğu getirilecektir.

Telif kazançları istisnası 10.000 liradan 100.000 liraya çıkartılacaktır.

Belli bir takvim yılında zarar dahi edilse, o yıl içinde yaşanıldığına göre, belli bir gelirin vergisini ödemek demek olan asgari vergi uygulanacak ve 60.000 liranın vergisi 20.000 lira vergi ödenecektir.

*Taşıt Alım ve Motorlu Kara Taşıtları Vergileri ağırlaştırılacaktır.

*Emlak Alım Vergisi ve Gayrimenkul Kıymet Artış Vergisi oranları birinde yükseltilip, diğerinde azaltılarak yeniden düzenlenecektir.

*Veraset ve İntikal Vergisi istisna tutarları yükseltilecektir.

*İşletme Vergisi oranları düşürülüp, yaygınlaştırılacaktır.

İşte CHP'nin vergi reformu.

Ayrıca CHP hükümeti, vergi idaresini yeniden düzenleyeceğini ve vergi denetimini etkinleştireceğini söylemektedir.

CHP'nin bu sıraladığımız önlemlerine değil reform, toz alma bile diyebilinek için insanın çok insaflı olması gerekir.

CEVAPLANMASI GEREKEN SORULAR

Burjuvazinin her dönemde mutemet dostu Maliye Bakanı Müezzinoğlu'na ve hakça vergi düzeninin savunucusu Başbakan Ecevit'e şimdi sormak gerekir:

1. Uyguladığınız ve savunduğunuz kapitalist ekonominin dahi bir buyruğu olan Tarımsal Kazançları niye vergile miyorsunuz? Büyük kapitalist çiftçiler ne zamana kadar küçük çiftçi muaflığı ve götürü gider usullerinin arkasına sığınarak vergi dışı kalacaklardır?

2. Anonim, limited gibi sermaye şirketlerinin kurumlar vergisi ve stopaj gelir vergisi yükü oransal olarak % 38 dolayındadır. Bu oran bugün ayda 8000 lira brüt ücret alan aylıklının vergi yüküne eşit bir orandır. Sermaye şirketlerinin ödedikleri vergi türü olan Kurumlar ve Stopaj Gelir Vergileri oranını neden arttırmayı düşünmüyorsunuz?

3. Holding şirketlerin vergi kaçırmaya yönelik ayrıcalıkları, anonim şirketlerde çıkarılan ve vergi kaçırmaya göz yummak demek olan hamiline yazılı senet uygulaması konusunda suskunluğunuzu ne zamana kadar sürdüreceksiniz?

4. Ücretlilerin gelirlerinin gerçekleşir gerçekleşmez vergilenmesine ve hemen ödenmesine karşılık, sanayici, tüccar, serbest meslek sahipleri ile rant sahiplerinin bir yıl, şirketlerden ortaklık payı karşılığında kâr payı sağlayanların iki yıl sonra vergi ödemeleri hakça vergi ilkenizi rencide etmiyor mu?

5. Vergilemede kaçakçılığın ve vergiden kaçınmanın önemli nedenlerinden biri olan vergilemede götürülük ilkesini sürdürecek misiniz?

6. Sizden önceki burjuva hükümetlerinin ele alıp, özel kesime ait bazı fabrikalarda plan oyunu adı altında deney uygulamasına bile geçtiği ve üretilen her artı değerin vergilenip, önceki verginin düşülmesi demek olan ve bir parça ciddi kapitalist ülkelerin uygulamasına çabaladığı Katma Değer Vergisi konusunda ne düşünüyorsunuz?

7. İşçi ve emekçi kitlelerin üzerindeki Gelir Vergisi yükü yetmiyormuş gibi, Gelir Vergisi matrahından alınan ikinci bir vergi olan Mali Denge Vergisini kaldırmayı düşünüyor musunuz?

8. Devlet memurları aylıklarından alınan dördüncü vergi niteliğindeki Meyak kesintisini ilgili kanunu çıkarmayarak sürdürüp,bütçe açıklarını mı kapayacaksınız, yoksa Meyak kanununu çıkarıp bu yolla "zararlı otel işletmeciliği" alanına yatırım mı yapacaksınız? Bu fonların kullanımında bütünüyle çalışanın söz sahibi olmasını hiç düşündünüz mü?

9. En az ve özel geçim indiriminden sonra emek ve sermaye gelirlerine göre vergi dilimlerinde bir farklılaşma olacak mıdır?

Yasa konusu olan bu sorulara ne cevap alacağımız Maliye Bakanının bugüne kadarki yönetsel uygulamalarından bellidir. Vergi yönetimini yeniden düzenleyeceğini söyleyen sayın Bakan hâlâ bir önceki burjuva yönetiminin vergi idaresindeki üst bürokratlarıyla birliktedir. Bu bürokratlar biraderler ve yeğenlerin de vergi düzenini yürütmekteydiler.

Vergi denetiminin etkinliğinden sözeden bakan daha önceki burjuva iktidarları zamanında yozlaştırılmaya çalışılan vergi denetim organlarını kumda oynatarak bu süreci sürdürmektedir.

ECEVİT HÜKÜMETİNİN TERCİHİ

Ecevit hükümetinin bu tutum ve davranışları tümüyle sınıfsal yapısına uygun tutum ve davranışlardır. Sosyal demokrat bir görünümde iktidara gelen Ecevit hükümeti, burjuvazi ile işçi ve emekçi kitleler arasındaki tercihini hemen yapmıştır. Getirileceği öne sürülen ve yukarıda sıraladığımız önlemler arasında burjuvazinin dışine dokunan tek önlem yoktur. Fincancı katırları ürkütülmemiştir. Ağızda sakız yapılan enaz ve özel geçim önderiminin ne zaman çıkarılacağı konusunda yetkili ağızlar bu yıl çıkarılacağını söylemektedirler. Oysa 1978 yılının ilk üç ayı geçmiştir.

Ecevit hükümeti ve onun maliye bakanı, yukarıda sorular biçiminde sıraladığımız önlemlerin adını bile ağızlarına alamamışlardır. Oysa bu önlemlerin birçoğu biraz içtenlikli sosyal demokrat hükümetlerin ele alabileceği konulardır. Bu konuda CHP hareketi kadar onu koşulsuz olarak destekleyip onun içinde eriyen ve işçi sınıfını temsil ettiğini öne sürenler de sorumludur. Hâlâ en az geçim indirimi konusu dışında DİSK'ten bu konuda ciddi bir ses çıkmamaktadır.

Bunun için Başbakan Ecevit 20 Marttaki demecinde dediği gibi, "kimseye borcumuz yok, kimseye diyetimiz yok" diyebilmektedir.

Harb - İş ülkücüleri temsilciliğe atıyor

Türk Harb-İş sendikası, Türk-İş'in "sosyal demokrat" olarak nitelenen sendikalarından birisi. Sendikanın genel başkanı da bir CHP milletvekili: Kenan Durukan. Türk-İş'in bütün "sosyal demokrat" etiketli sendikaları gibi Harb-İş'te olup bitenleri de dikkatle izlemek gerekiyor. En azından, sendika yönetiminin ilerici, demokrat ve sosyalist işçilere karşı izlediği politikanın anlaşılması bakımından.

Ankara'daki Ağır Bakım Tamir Fabrikasında Harb-İş örgütlü. İlhame Soner, sosyalist bir işçi ve işyerinin baştemsilciliğini 6 yıldır sürdürüyor. Baştemsilciliği süresince, İlhami Soner arkadaşları ile birlikte işçi sınıfının çıkarlarını savunmaktan bir milim bile şaşmadı. Sonunda Soner, bu hizmetlerinin karşılığı olarak "sosyal demokrat" yönetimden bir mektup aldı. Mektup, aynen şöyle:

"Sayın İlhami Soner,

Türk Harb-İş sendikası Ankara merkez şube bünyesinde uzun yıllar çaba göstermek sureti ile onun yükselmesi ve bugüne gelinesi için gösterdiğiniz gayretler, her türlü takdirin üzerindedir. Harb-İş'in yücelmesinde sizin gibi pek çok isimsiz kahramanın çabaları mevcuttur.

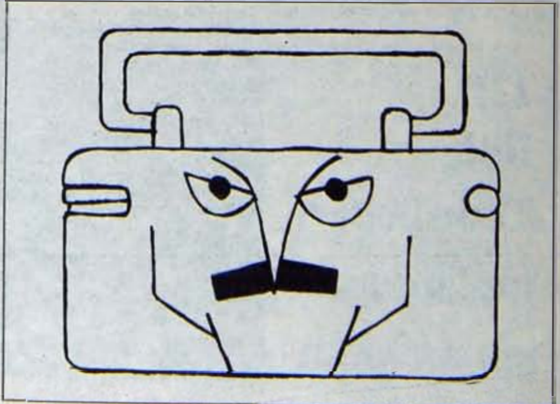
Bundan böyle de onun itibarının ve bütünlüğünün korunması için tüm gücünüzle çaba göstereceğinizden emin bulunarak bundan önceki başarılı görevinize nedeni ile saygı ve teşekkürlerimizin kabulünü rica ederiz."

Temsilcilik görevine son verme mektubunun altında, Sait Şırvak ve Ruhi Toklutepe'nin imzaları bulunuyor. Soner'in görevine, hiçbir gerekçe gösterilmeden, üstelik Soner'in çalışmaları "takdirle karşılanarak" son veriliyor. Eğer Soner başarılı bir temsilci ise, bir "isimsiz kahraman"sa, sendika yöneticileri neden bu işçinin görevine son veriyorlar? Bunun cevabı yok.

Ama görevden alınmanan gerekçesi, Soner'in ve arkadaşlarının yerine atananların nitelikleri ile birlikte ortaya çıkıyor. Baştemsilci olarak işyerine yeni atanan kişi, 1975 Mayıs'ında, ağır bakım ve tamir fabrikasında, ülkücüler için özel zincir imal ettiği saptanan bir kişidir. Bu "faaliyeti" yönetim tarafından da belgeleri ile saptanmıştır. Sürekli olarak ilericilere ve demokratlara, sosyalistlere küfreden bu kişi "demokratik sol" yöneticiler tarafından baştemsilci yapılarak ödüllendirilmiştir.

Göreve yeni atanan diğer bir kişi ise, 1975 yılında "Belediye başkanının CHP'li olması" nedeni ile EGO'dan ayrılan bir kişidir. Öyle ki, belediye başkanının CHP'li olmasına, çalıştığı yer açısından bile tahammül edemeyen bir kişidir. Aynı bir önceki gibi, MHP yanlısı olarak bilinmekte, her vesile ile sola küfretmektedir. O da "faaliyetlerinin" ödülünü, "demokratik sol" Harb-İş sendikası tarafından temsilciliğe atanarak almıştır.

İşçiler, kimin kendilerinden yana olduğunu, kimin kendi çıkarlarını sonuna kadar savunup kendilerini gerçek anlamda temsil ettiğini elbette biliyorlar. Buna karşılık, kimlerin gerici-faşist güçlerin beslemeleri olduğunu da iyi biliyorlar. Harb-İş bünyesindeki işçiler, bu bilinçleri ile, sendikanın son eyleminin hesabını soracaklardır.

DEMOKRAT KİME DENİR?

MESUT ODABAŞI

Sosyalistler başkaları için kullandıkları sıfatları seçerken zaman zaman epeyce cömert davranıyorlar. Bunun birtakım yararları var elbette. Bazı kişiler ve kesimleri demokrasi mücadelesine kazanmakta, belli bir yere getirmekte onlara henüz tutarlı biçimde sahip olmadıkları niteliklerle seslenmenin etkili olduğu görülüyor. Ama cömertlikte ölçüyü kaçıracak kadar dikkatsiz davranmanın sakıncaları da hiç bir zaman gözden uzak tutulmamalı.

Sakınca, başkaları için kullanılacak nitelemeler seçilirken, işçi sınıfının ölçütleri unutulmaya başlandığı zaman ortaya çıkıyor. O zaman, hem kullanılan kavramların özü bir ölçüde boşaltılmış ya da en azından bulanıklaştırılmış oluyor, hem de bir anlamda bunlarla çizilen mücadele biçimleriyle bu mücadeledeki dostlar ve düşmanlar iyi ayırt edilmemiş oluyor.

Bilimsel sosyalist teoriyle onun ışık tuttuğu ve sınanarak gelişip zenginleştiği sınıf mücadelesi pratiği, gerekli ölçütleri ortaya koyuyor. Yeter ki, bu alabildiğine zengin bilgi ve deney birikimi siyasal mücadelede yol gösterici biçimde kullanılabilsin. Teorik çalışmaları ve işçi sınıfının devrimci hareketinin deneylerini ezber ödevi okur gibi tekrarlamak ya da vicdanları da rahatlatan bir "fikir jimnastiği"nin aracı yapmak ayrı bir konu. Zaten bunlar için neyi, nerede bulacağını; ne için, nasıl kullanacağını bilmek mümkün değil. Gerekli de değil. Bu yüzden de, bir yanda, kitaplar sabah duası niyetine okunurken; bir yanda türkçenin güzelim sertliği dururken, küfretmek için bile Lenin'in çevirilerine başvuruluyor.

Oysa, bugünü iyi anlamak bakımından bilimsel sosyalizmin klasikleri son derece öğretici. Ama bunun birinci koşulu, işçi sınıfının "bağımsız" siyasal hareketinin içinde bulunmak. İşçi sınıfı hareketini, cömertçe yakıştırılan etiketlerin kuyruğuna takanların, olup bitenleri kavrayabilmeleri ne kadar mümkünse, sözgelimi, "okuma-yazma bilmeyenler yan kapıya müracaat etsin" diyen bir yazılı uyarının anlaşılması da o kadar mümkün.

DEMOKRATLIĞIN AYIRACI

Sık sık ve dikkatsizce kullanılan nitelemelerden biri "demokratlık." Söylev verirken, bildiri yazarken, başkalarıyla birlikte "demokratlar" diye de seslenme sözcükleri kullanmanın bir sakıncası yok. Çünkü, o zaman, demokrat olmayana demokrat demek tehlikesi yok. Üstelik, gerçekten, Türkiye'de de demokratlar var.

Ama belirli akımları ya da kişileri "demokrat" diye nitelerken ya da onlara seslenirken bu rahatlık ortadan kalkıyor. Şüphesiz, demokrat olmak onur verici bir özellik. Ama demokrat nitelemesi, beyefendi, hanımefendi, sayın gibi herkesin adının önüne kolayca, rahatlıkla getirilebilecek bir niteleme değil.

Demokrat olmanın bir ayracı olmalı. Çünkü, demokratların işçi sınıfının mücadelesinde önemli bir yeri var. Bu ayıraç işçi sınıfı hareketinde ve onun teorisinde bulunmuş, açıkça belirtilmiş. Epeyce de tekrarlanmuş.

Ne kadar tekrarlansa da bugün bir kez daha hatırlamak gerekiyor. Bunun için en doğrudan kaynağa gitmek hem daha kolay, hem daha öğretici. Kaynak, "Rusya'da Siyasal Partiler" başlıklı yazı. İşçi sınıfı partisinin seçimlere girdiği, parlamentoya temsilciler gönderdiği bir dönemde, 1912 yılında yazılmış. Lenin,

> "DEMOKRAT HALKA İNANIR, KİTLELERİN HAREKETİNE İNANIR VE ÇOĞU KEZ BU HAREKETİN KAPİTALİST SİSTEMİN ÇERÇEVESİ İÇİNDEKİ ÖNEMİ HAKKINDA YANLIŞ BİR KANISI OLMASINA RAĞMEN, BU HAREKETE HER YOLDAN YARDIMCI OLUR. DEMOKRAT HER TÜRLÜ GERİCİLİĞE SON VERMEK İÇİN İÇTENLİKLE ÇABA GÖSTERİR."

çeşitli siyasal partileri incelediği bu yazıda şunları söylüyor: "Demokrat halka inanır, kitlelerin hareketine inanır ve çoğu kez bu hareketin kapitalist sistemin çerçevesi içindeki önemi hakkında yanlış bir kanısı olmasına rağmen, bu harekete her yoldan yardımcı olur. Demokrat *her türlü* gericiliğe son vermek için içtenlikle çaba gösterir." (*Toplu Eserler*, İngilizce basım, c. 18, s. 50-51).

Gerçekten, eşsiz bir turnusol kağıdı. Kitle hareketine inanmayana demokrat denmez. Demokrasi sevgisini, özgürlük aşkını en güzel sözlerle dile getirmekle demokrat olunmaz. Demokrat olmak, kitle hareketlerine inanmakla ve onları desteklemekle mümkündür.

KİTLELERİN ÖĞRETTİĞİ

Türkiye'de işçi sınıfı hareketinin uzun bir geçmişi var. Bu geçmişte en görkemli olaylardan biri 15-16 Haziran ise, 1971 karanlık döneminden sonra yaşanmış en önemli olaylardan biri de 20 Mart direnişi. İşçi sınıfının gücünü, üstelik yalnız görünürdeki gücünü değil, gizli gücünü de hem kendisine, hem dostlarına, hem de düşmanlarına hatırlatması bakımından. Hayatı yürütenin ve durduranın, faşizme ve her türlü gericiliğe karşı gerçek güvencenin kim olduğunu göstermesi bakımından. Bir de, demokratlığın turnusol kağıdını yeniden gündeme getirmesi bakımından.

Bu hareketin en kitlesel, en etkili biçimde gerçekleştirildiği yer Ankara oldu. Ecevit de aynı günkü sert tepkisinde "özellikle Ankara'da" diye vurgulamak gereğini duydu. "Bu direnişe öncülük edenler kim olursa olsun davranışlarının sonuçlarına katlanacaklardır" diye kitle hareketine katılanları tehdit etti. Bunlar biliniyor.

Ecevit'in yazarları da hemen ertesi gün havaya girdiler. Yapılanların zamansızlığı, akılsızlığı, insafsızlığı, hatta "bu hükümetin seçeneği faşizmdir" denilerek, "hainliği" sütun sütun yazıldı. Bu yazarlar "Ecevit yazarlığı"nda öylesine mesafe aldılar ki, Metin Toker bile onlarla "Rockefeller gazetesi" diye alay etti. Bir zamanın demokratları gülünç duruma düştüler. Bunlar da biliniyor.

Ama her gülünçlüğün bir de acıklı yanı vardır. Kitlelerin hareketinin gerisinde kalanların, hele, ona karşı çıkanların en önemli özelliklerini yitirmeleri kaçınılmaz olur. "Liberal, kitlelerin hareketinden korkar; onu denetlemeye çalışır. Gericiliğin belirli kurumlarını gerçekte en önemli olanlarını- kitlelere, özellikle işçilere karşı çekilmiş bir set olarak *bilerek* savunur." (Lenin, a.g.y. s.51) Liberallerin siyaseti, burjuvazinin öteki kesimleriyle iktidarı paylaşmak ve devrimci hareketi birlikte baskı altında tutabilmek için onları kitlesel eylemlerin gelişmesiyle korkutmaktır.

DEĞİŞİM VE DOĞRULTUSU

Daha önceleri Yürüyüş'te birçok kez belirtildi. Sözgelimi, şöyle: "Neden, burjuvazi 'halk iktidarı' sözünden ürkmüyor? Üzerinde düşünmek gerek. Düşünülünce ortaya çıkan şu: 'Halk iktidarı', eğer hükümete gelebilirse, 1977 sonrasında Halk Partisi'ne gerekli bir edebiyat. İşçi sınıfı ve emekçilere yeni yükler bindirebilmek için gerekli bir edebiyat. 'Halk iktidarı'na karşı grev, ekonomik mücadele olur mu? (...) Mızraklarını terkedip çuvala yerleştirmek isteyenler 'korkmayın, Ecevit'in kişiliği var' diyorlar. Güvenceyi Ecevit'in kişiliğinde buluyorlar. Sormak gerek: 1971 öncesinde Ecevit'in kişiliği yok mu idi? Ya vardı, ya da yoktu. Var idi ise, o zaman Ecevit' in kişiliği neden güvence oldu? Yok idi ise ve Ecevit kişiliğini yeni kazandıysa, olayların gelişmesine bağlı olarak Ecevit'in kişiliğinin de değişeceği de kabul ediliyor demek." (Yalçın Küçük, "Büyük Burjuvazi ve Mücadele", *Yürüyüş*, Sayı 86, 30 Kasım 1976)

Demokrasi mücadelesinin güvencesini başkalarının kişiliklerine bağlamak çıkar yol değil. Çıkar yol olmadığı çok görülmüştü. 20 Mart akşamı bir kez daha görüldü. Artık görmek istemeyenlerle ve kesinlikle göremeyecek durumda olanlarla birlikte.

20 Mart direnişi karşısındaki tepkiyi, Ecevit'in ve CHP'nin "değişen kişiliğinin" çarpıcı bir görünümü olarak düşünmek gerek. Ecevit'in CHP'si hükümet olmadan çok önceleri, "ben gelirsem, solcular sesini keser, oturduğu yerde oturur" dedi. Sermayeye verilen güvencenin bir parçası bu oldu. Gerçekten de sesini kesenler, oturdukları yerde oturanlar oldu. Ama kitleler harekete geçince iş değişti. Çünkü, saldırılara uğrayan da bu saldırıların kökünü kazıyacak olan da işçi ve emekçi kitleler. Onlar harekete gelmeye başlayınca, Ecevit'in CHP'si yalancı çıktı. Sermayenin karşısında sözüne güvenilmez duruma düşmek CHP için kötü bir şey. Tepkinin kaynaklarından biri burada.

Bir başka kaynağı da Ecevit'in sınıfsal içgüdüsünün güçlülüğünde aramalı. "Hayatı alt üst eden" kitle direnişinin gücü, bu sınıf içgüdüsünün gücüyle anlaşılıyor. Liberalin korkusu buradan doğuyor. Çünkü liberal için önemli olan, kitleleri dizginlemek. Onun için kitle eylemlerinin karşısına setler çekiliyor.

KİTLELER KİMSEYİ BEKLEMEZ

Bazıları için "güvence" olan kişiliklerdeki gelişmenin, gelip liberalliğe dayandığı anlaşılıyor. Liberalliğin ne kadar süreceği, şimdilik, belli değil. Ama "olayların gelişmesine bağlı olarak değişeceği kabul edilen" kişiliklerin nere re kadar gelişebileceği olaylarla birlikte izlenecek. İlerici derneklere polis baskıları düzenleten, eski alışkanlığıyla toplattığı kitapları bombalarla yan yana sergileten, "elimde yetki olsa, DİSK'i, TÖB-DER'i kapatırım" diyen, bu işlerde "tecrübeli" İçişleri Bakanına bakılırsa, çok fazla beklenek de gerekmeyecek.

İzlenip beklemek değil yapılması gereken. İşçi sınıfı ve emekçi kitlelerin mücadelesi kimseyi beklemez. Gerçek demokratlarla yoluna devam eder.

"Marksistler onları *burjuva* demokratlar diye adlandırırlar; ama kesinlikle onlara 'saldırmak' istedikleri için değil. Bunun bir tek nedeni vardır: Çünkü, toprağın hiç bir yeniden bölüşümü ve devletteki hiç bir demokratik değişiklik, sermayenin, burjuva sisteminin egemenliğini *ortadan kaldırmak için yeterli* değildir. (...) Biz, demokratik ilkelerine sadık kaldıkları sürece, bütün burjuva demokratlarıyla yan yana savaşırız." (*Lenin*, "Kadetler ve Demokratlar", *Toplu Eserler*, İngilizce basım, C. 18, s. 230)

Tutarlı demokratların yeri, işçi sınıfının öncülük ettiği kitle mücadelelerinin içindedir. Hayatın gelişmesi bunu herkese öğretiyor. Öğrenmemekte direnenler içinse, git gide, yapılacak hiç bir şey kalmıyor.

Tutarlı demokratların yeri, işçi sınıfının öncülük ettiği kitle mücadelelerinin içindedir.

Ulusal bağımsızlık iç

NATO'Y

Türkiye'nin emperyalizmin bağımlılık zincirlerine teslim edilmesinin, dünya gericiliğinin saldırgan emellerinin bir hedefi ve aracı haline getirilmesinin sorumluluğu, emekçi halk kitlelerini daha yoğun bir baskı ve sömürü altında tutabilmek için emperyalistlerle utanç verici bir sömürü ortaklığı kuran gerici sermaye güçlerine aittir. Toplumumuzun bugün içinde çalkalandığı ağır bunalımların baş sorumlusu, ülkemizi

Yürüyüş okurlarının eline geçtiği sırada, NATO'nun kuruluşunun 29. yılını tamamladığı 4 Nisan günü, Türkiye İşçi Partisi'nin "NATO'ya Hayır!" kampanyası başlıyor.

Ülkemizin ağır ekonomik, toplumsal ve politik bunalımların içinden geçtiği bugünkü koşullarda, anti-emperyalist mücadelenin gür sesini duyurması özel bir önem taşıyor. Böylece, işçi sınıfımızın ve emekçi kitlelerin üzerinde yoğunlaşan sömürünün, azganlaşan gericiliğin ve faşizmin arkasındaki emperyalist güçlerin yüzü üzerindeki maske bir kere daha yırtılıyor. Kendi sömürücü iktidarlarını koruyabilmek ve sürdürebilmek için, ulusal bağımsızlığa ve egemenliğe ihanet ederek emperyalizmle birleşen işbirlikçilere bir tokat daha indiriliyor. Türkiye'nin aydınlık geleceğine giden yolun emperyalizme, onun saldırgan güçlerini biraraya getiren NATO'ya ve yerli uzantılarına karşı mücadeleden geçtiği gerçeği, bir kere daha geniş yığınlar içinde güçlü bir sesle tekrarlanıyor.

ULUSAL BAĞIMSIZLIK MÜCADELESİNİN SAHİBİ EMEKÇİ HALK KİTLELERİDİR

Ülkemizde anti-emperyalist mücadele, uzun bir geçmişe ve köklü bir geleneğe dayanmaktadır. Türkiye halkı, daha Birinci Dünya Savaşı biter bitmez, Anadolu'yu paylaşmak ve sömürgeleştirmek için ortaklık kuran emperyalist işgalcileri yurt topraklarından kovmayı hedef almakla kalmamış, aynı zamanda ülke üzerinde halk kitlelerinin iradesine dayanan ulusal bir yönetimin doğmasıyla sonuçlanmıştır. Büyük Millet Meclisi ve onun hükümeti, ulusal kurtuluş hareketinin politik ve askeri önderliğini, ulusal bağımsızlık ve ulusal egemenlik davasının asıl sahibi emekçi halk kitlelerinin iradesine dayanabildiği, onlara güven verebildiği ölçüde başarıyla gerçekleştirebilmiştir.

Ulusal kurtuluş hareketinin zaferinden doğan genç Cumhuriyet'in bağımsız ve barışçı bir dış politikaya bağlı kalması da, emekçi halk kitlelerinin anti-emperyalist mücadelenin kazanımlarına bağlılığının bir sonucu olmuştur. Militarist ve maceracı politikaların yol açtığı yıkımı yeniden yaşamaya niyeti olmayan, yurdu yeni baştan kurmak için ayağını sağlam bir barış toprağına basmayı bekleyen emekçi halkımız; bağımsızlık davasını kalıcı bir barış ve güvenlik özlemiyle birleştirmiştir. Çabaları yeni toplum düzeninin kuruluşu ve sağlamlaştırılması üzerinde yoğunlaştırma zorunluluğu, Cumhuriyet yönetimini, bunun için zorunlu olan bir barış ve güvenlik ortamı yaratmaya, ulusal egemenliği titizlikle korumaya yöneltmiştir.

Ulusal kurtuluş hareketi yıllarında ve genç Cumhuriyet'in ilk dönemlerinde, emperyalizmin yayılmacı planlarına karşı, bölgede barış ve güvenliği korumak için Türkiye ile Sovyetler Birliği arasında kurulan dostluk ilişkileri de, ülkemizde anti-emperyalist mücadele geleneğinin dayandığı sağlam köklerden birini oluşturmaktadır. İki ülke arasındaki işbirliği ve dayanışma, Türkiye'nin uluslar topluluğu içindeki bağımsız, eşit ve onurlu yerini korumasında, emperyalist devletlerin baskı girişimlerine karşı koyabilmesinde büyük bir rol oynamıştır.

TÜRKİYE'Yİ EMPERYALİZM AĞINA İTEN GERİCİ SERMAYE GÜÇLERİDİR

Türkiye'nin yeniden emperyalizmin bağımlılık zincirlerine teslim edilmesinin, dünya gericiliğinin saldırgan emellerinin bir hedefi ve aracı haline getirilmesinin sorumluluğu, emekçi halk kitlelerini daha yoğun bir baskı ve sömürü altında tutabilmek için emperyalistlerle utanç verici bir sömürü ortaklığı kuran gerici sermaye güçlerine aittir. Cumhuriyet dönemi boyunca gelişin güçlenen ve İkinci Dünya Savaşı yıllarında da iktidarın dizginlerini sıkı sıkıya eline geçiren büyük sermaye çevreleri, daha savaş yıllarından başlayarak, Türkiye'yi emperyalist devletlerin dümen suyundaki bir rotaya sokmuşlardır. Savaş boyunca sırtlarını Avrupa'da dövüşen emperyalist bloklardan birine ya da öbürüne dayayabilmek için her fırsatta onların antisovyet planlarına ortak olan hükümetler, savaş sonrasında da, galip duruma geçen emperyalist devletlerin gözüne girebilmek için antisovyetizm ticaretinin en ateşli şampiyonu kesilmişlerdir.

Gerici iktidar çevrelerinin girdiği antisovyetlzm yarışının gerçek amacı çok geçmeden ortaya çıkmıştır. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra barış, demokrasi ve sosyalizm güçlerinin kazandığı yeni ve sağlam mevzilere karşı, emperyalizmin ve dünya gericiliğinin güçlerini birleştirmede öncülüğü üstlenen Amerikan emperyalizmi, 1947'de Truman doktrinini ve Marshall yardım planını ortaya atmıştır. Bunlardan birincisi, doğrudan doğruya Türkiye'yi ve Yunanistan'ı, emperyalizmin Sovyetler Birliği'ne ve sosyalist ülkelere karşı saldırgan planlarına bağlamayı amaçlamaktadır. İkincisi ise, savaşın açtığı yaraların sarılması bahanesiyle, Amerikan tekelci sermayesinin Avrupa ülkeleri üzerindeki egemenliğini sağlamlaştırmaya yöneliktir. Türkiye'de iktidarı elinde tutanlar, Amerikan emperyalizminin her iki girişimi karşısında da, kendilerinin "en güvenilir Sovyetler Birliği düşmanı" olduklarını kanıtlamaya çalışarak, açıktan açığa teslimiyetçi bir tutum almışlardır.

EMPERYALİZME TESLİMİYET MANTIĞININ UTANÇ VERİCİ BELGESİ

Türkiye 1946 Ekim'inde ABD İthalat ve İhracat Bankası'ndan ilk 50 milyon dolarlık kredi yardımını almıştır. 12 Temmuz 1947'de yapılan bir anlaşma ile ABD ile "Truman doktrini"nin öngördüğü askeri yardım planı gerçekleşmiş; Temmuz 1948'de ise Türkiye Marshall planına dahil olmuştur. Gerici iktidarların ve onların sözcülerinin, Türkiye'yi emperyalizmin ekonomik ve politik bloklarına sokmak için izledikleri politikanın teslimiyetçi mantığı, Ulus gazetesinin 25 Ocak 1948 tarihli başyazısında şöyle dile geliyordu:

"Türkiye'nin ihtiyaç gösterdiği tarım, taşıt ve maden işletme malzemesi hem kendi kalkınmasına yarayacak, hem de hububat ve kömür vermek suretiyle Avrupa'nın kalkınmasına yardım sağlayacaktır. Bu bakımdan doğrudan doğruya Marshall planının çerçevesine girmektedir. Bundan başka bugün Türkiye'nin karşılaştığı iktisadi ve malî güçlükler, komünizme karşı giriştiği azimli mukavemetin tabii neticesidir. Bu sebeple, Türk ekonomisinin güç bir durumla karşılaşmaması, Truman doktrini ile ona bağlı Marshall planının gerçekleşmesine büyük ölçüde engel olacaktır... Türkiye'siz Avrupa kalkınma planının eksikliği, başarısızlığa namzetliği tartışma götürmez... Bu hal karşısında komünizme karşı mukavemet cephesinin, zaman geçmeden kuvvetlendirilmesi kesin bir zaruret olmuştur."

NATO EMPERYALİZME HİZMET İÇİN KURULDU

NATO, 4 Nisan 1949'da Brüksel'de ABD, Büyük Britanya, Fransa, İtalya, Kanada, Belçika, Hollanda, Portekiz, Danimarka, Norveç, İzlanda ve Lüksemburg'un katılmasıyla kurulmuştur. 1952'de örgüte Türkiye'den başka Yunanistan, 1955'te ise Federal Almanya üye olacaktır.

NATO, emperyalist devletlerin sosyalist ülkeleri ve ulusal kurtuluş hareketlerini savaş tehditiyle sindirme, soğuk savaşı körükleme, üye ülkelerin en geniş güçlerini silahlanma yarışında seferber edebilme amacıyla kurulmuştur. NATO, İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana dünya barışını tehdit altında tutan 20'yi aşkın saldırı savaşının yanında ve arkasında olmuştur. 1949'dan 1976'ya kadar NATO üyelerinin askeri harcamalarının toplamı 2218 milyar dolara ulaşmıştır.

BM antlaşmasının hükümlerine dayanarak varlığı haklı gösterilmeye çalışılan NATO paktı, gerçekte, doğrudan doğruya BM'in organlarını etkisizleştirmek, uluslararası sorunları emperyalist devletlerin birer "aile" sorunu haline getirebilmek için kurulmuştur. Emperyalizmin en gerici, en saldırgan çevreleri, NATO aracılığıyla, saldırgan planlarını kalın gizlilik duvarları arkasında tezgahlayıp halklara empoze edebilmeyi, özellikle silahlanma yarışını her türlü dizginden kurtarmayı hesaplamışlardır.

NATO, Amerikan emperyalizminin kapitalist dünya sistemindeki hegemonyasını sağlamlaştırabilmek, NATO üyesi devletler içinde ve tüm dünyada gerici, faşist güçleri destekleyip yönlendirebilmek, ulusal ve toplumsal kurtuluş hareketlerinin karşısına en geniş güçlerle çıkabilmek için kurulmuştur.

çin

> Türkiye İşçi Partisi Merkez Bilim ve Araştırma Bürosu 4 Nisan günü başlayan "NATO'ya Hayır" Kampanyasının bir parçası olarak, "Ulusal Bağımsızlık İçin NATO'ya Hayır" adlı bir kitap hazırladı. YÜRÜYÜŞ'ün bu kitaptan yararlanarak hazırladığı yazıyı okuyucularımıza sunuyoruz.

HAYIR

ekonomik, politik ve askeri baskı ve sömürüsü altında tutan emperyalizm ve onun yerli işbirlikçileridir. Emperyalizme karşı mücadele, bir yurtseverlik görevi olduğu kadar, vazgeçilmez bir demokratlık görevidir de. Emperyalizme, onun en gerici, en saldırgan güçlerini biraraya getiren Nato'ya bağımlılığa karşı mücadele, bütün demokratik güçlerin güncel görevidir. Bunun için hep birlikte "NATO'ya Hayır!" diyoruz.

NATO, tüm dünyada barış düşmanlığının başlıca kışkırtıcısı olmakla kalmamış, aynı zamanda yeryüzünün dört bir yanında kendi benzeri irili ufaklı saldırgan blokların doğmasına önayak olmuştur. ANZUS, SEATO, Bağdat Paktı ve daha sonra CENTO gibi saldırgan bloklar, emperyalizmin Sovyetler Birliği'ni ve ulusal kurtuluş hareketlerini uçak ve füze üsleriyle, doğrudan askeri müdahalelerle tehdit etme planlarını uygulamışlardır. Bu mini bloklar, üye ülkeleri de emperyalizme bağımlılık zincirlerine sıkı sıkıya bağlama görevini üstlenmişlerdir.

NATOCULUK ADINA EMEKÇİ HALKA TERÖR

• Türkiye'deki gerici iktidarlar, daha bir Atlantik Paktı'nın kuruluşu fikrinin doğmasından itibaren, böyle bir ittifak içinde yer alabilmek için yarışa girmişlerdir. Bu yarışın temelinde de, işbirlikçi büyük sermaye güçlerinin, sırtlarını emperyalist devletlere daha sağlam dayayabilme çabası yatmaktadır. Ancak, başta ABD ve İngiltere olmak üzere NATO üyesi emperyalist devletler arasındaki hegemonya paylaşımı hesapları, Türkiye'nin NATO'ya üye yapılmasını 1952'ye kadar geciktirmiştir.

• Gerici iktidarlar, NATO'nun kuruluşundan üyesi olana kadar, saldırgan blokun yöneticilerine yaranabilmek, Türkiye'yi sözde bir "komünist yayılma tehlikesi" altında gösterebilmek için, ilerici, demokrat, sosyalist güçlere karşı yoğun bir baskı ve terör kampanyası yürütmüşlerdir. Bu arada, NATO'ya üye olmak için ikinci başvurunun yapılmasından tam yedi gün önce, işbirlikçi DP iktidarı Kore'ye bir askeri birlik gönderilmesi kararını almıştır. Barışçı güçlerin, Türkiye'nin Kore'de emperyalist saldırganların yanında savaşa katılmasına karşı gösterdiği sert tepki, iktidarın yoğun bir baskı kampanyasıyla karşılaşmıştır. 1951 sonbaharında işçi sınıfının politik örgütlenmesine karşı girişilen saldırı da, iktidarın NATO'cuların gözüne girebilme girişimlerine eşlik etmiştir.

EMPERYALİZMİN SALDIRI ORTAKLARI

Türkiye'nin 18 Şubat 1952'de NATO'ya üye olmasıyla birlikte, ülkenin dış politikası artık bütünüyle emperyalizmin çıkarlarının doğrultusuna sokulmuştur. 1955 yılında Türkiye, daha sonra CENTO adını alacak olan Bağdat Paktı'nın kurucuları arasında yer almıştır. Gerici iktidarlar, emperyalizmin 1956-1958 yıllarında Ortadoğu'da uyguladığı provokasyonların ve saldırıların ortağı olmuşlardır. 1950'lerin ortalarından itibaren Türkiye, bu dönemde gelişip güçlenmeye başlayan "bağlantısızlar hareketi"nin tam karşısında bir konuma sokulmuştur. Sovyetler Birliği'ne karşı alabildiğine kızıştırılan düşmanca politika, bölgede barış ve güvenliğin ağır yaralar almasına neden olmuştur.

ULUSAL BAĞIMSIZLIK VE EGEMENLİĞE İHANET ADIMLARI

• NATO antlaşmasına ve NATO'yla ilgili sözleşmelere dayanarak 1954 yılından itibaren Türkiye ile ABD arasında yüze yakın ikili anlaşma imzalanmıştır. Bir bölümünün yazılı metni bile bulunmadığı açıklanan, ve tümüne yakın bölümü Büyük Millet Meclisi'nden bile gizli tutulan bu anlaşmalar Türkiye'nin egemenlik haklarına fiilen ABD'nin ortak edilmesi sonucunu doğurmuştur.

Yine NATO antlaşmasına dayanarak [illegible] 1954'te ABD ile yapılan bir ikili anlaşma ile topraklarımız üzerinde Amerikan saldırı ve casusluk üslerinin kurulmasına başlanmıştır. Bir dizi hava ve stratejik füze üssünün, elektronik dinleme tesislerinin kurulması, bu üslerde çalışan personelin ihtiyaçlarının karşılanması için, sadece istimlak yoluyla 35 milyon metrekare yurt toprağı emperyalizmin saldırgan planlarına teslim edilmiştir. Ayrıca bu üslerin personeline ulusal egemenlik haklarıyla bağdaşmayan, adeta yeni bir "kapitülasyon" niteliğindeki ayrıcalıklar tanınmıştır. Bu saldırı üsleri, Sovyetler Birliği'ni ve komşu Arap halklarını tehdit eden nükleer başlıklı füzelerle ağır bombardıman uçaklarıyla doldurulmuştur.

İŞÇİ SINIFI VE EMEKÇİLERİN CEVABI: NATO'YA HAYIR

• İşbirlikçi iktidarların, ülkemizin ulusal bağımsızlığına ve egemenliğine ihanet ederek emperyalizmle kurduğu işbirliğine, yurdumuzun NATO'nun saldırgan planlarına hedef gösterilmesine, işçi sınıfımız ve ilerici güçler elbette susarak cevap vermemişlerdir. Özellikle 1961'den sonra ülkemizde NATO'ya, ikili anlaşmalara, Amerikan saldırı üslerine karşı çıkan anti-emperyalist hareket hızla boy atmıştır. İşçi sınıfının ve ilerici gençliğin yığınsal olarak yer aldığı bu hareketin en ön saflarını ise Türkiye İşçi Partisi tutmuştur. Türkiye İşçi Partisi, bir yandan ülkemizin NATO'dan çıkması, Amerikan üslerinin kapatılması, ikili anlaşmaların feshedilmesi, bağımsız, bağlantısız, anti-emperyalist bir dış politika izlenmesi davasında işçi sınıfını ve geniş emekçi kitleleri harekete geçirmiştir. Diğer yandan da emperyalizmin yerli işbirlikçilerinin, NATO'nun ülke içinde elele verdiği gerici güçlerin yüzündeki maskeyi parçalamıştır.

Türkiye İşçi Partisi'nin Kasım 1966'da yapılan 2. Kongresi, Türkiye'nin NATO antlaşmasının süresinin dolduğu 1969 yılında NATO'dan çıkmak üzere derhal girişimlerde bulunmasını talep etmiştir. 1968 yılında ise Türkiye İşçi Partisi, NATO'dan çıkılması için sürdürdüğü mücadeleyi geniş bir kampanya haline getirmiş, birçok ilde "direnme komitelerinin" oluşmasına öncülük etmiştir. Amerikan donanmasının 1967'de İzmir ve İstanbul limanlarına gelişine karşı işçi sınıfının ve ilerici gençliğin gösterdiği yığınsal tepki içinde de TİP aktif bir rol almıştır.

Amerikan 6. Filosunun 1968 Temmuzunda yeniden İstanbul'a gelişine karşı yükselen protesto hareketlerinde Türkiye İşçi Partisi ilk şehidini vermiştir. Gerici AP iktidarının İTÜ öğrenci yurtlarına karşı düzenlediği polis saldırısı sırasında, 24 Temmuz 1968 günü TİP üyesi Vedat Demircioğlu dövülüp pencereden atılarak katledilmiştir. Fakat işbirlikçi güçlerin, yurtsever kanı dökmeye kadar varan baskı ve yıldırma girişimleri de, Türkiye İşçi Partisi'nin ve tüm yurtsever güçlerin anti-emperyalist mücadelesinin yolunu kesememiştir.

NATO'YA BAĞIMLILIĞA KARŞI MÜCADELE BÜTÜN DEMOKRATİK GÜÇLERİN GÖREVİDİR

Türkiye'deki gerici iktidarlar ve tüm burjuva partilerinin yöneticileri, son yıllarda, ülkemizin emperyalizme bağımlılığını halk kitlelerininngözünde olağanlaştırmak, halkımızın anti-emperyalist mücadele geleneğinin üstüne bir sünger çekmek çabasındadırlar. Bu amaçla, emperyalizmin ekonomik, politik ve askeri egemenlik sistemleriyle bağları koparmadan da, ulusal, kişilikli bir politikanın izlenebileceğine kitleleri inandırmaya çalışmaktadırlar. Tekelci büyük sermaye ve onun politik güçleri, ülkemizdeki kapitalist toplum düzeninin gitgide ağırlaşan bunalımlarını, emekçi halk kitlelerin gözünde ulusal bağımsızlık sorununun üzerine bir sis perdesi geçirmek için de kullanmaya girişmişlerdir.

Gerçekte, toplumumuzun bugün içinde çalkalandığı ağır bunalımların baş sorumlusu, ülkemizi ekonomik, politik ve askeri baskı ve sömürüsü altında tutan emperyalizm ve onun yerli işbirlikçileridir. İşçi sınıfımızın ve emekçi halkımızın yaşam koşullarına karşı saldırıya geçen tekelci büyük sermaye, gücünü ve desteğini emperyalist ortaklarından almaktadır. Tekelci sermayenin sömürüsünü yoğunlaştırabilmek için pazarlığa oturduğu, IMF gibi, Dünya Bankası gibi emperyalist finans kuruluşlarından başkası değildir. Gerici güçler, faşist saldırılarında, Türkiye halkını bağımlılık zincirlerine daha sıkı bağlamaya çalışan emperyalist destekçilerine dayanmaktadırlar. Ülkemizin emperyalizme bağımlılığını artıran her adım, gericiliğin ve faşizmin yeni bir güç kazanmasına, daha güçlü saldırıları için kuvvet toplamasına hizmet etmektedir.

Emperyalizme karşı mücadele, bir yurtseverlik görevi olduğu kadar, vazgeçilmez bir demokratlık görevidir de. Emperyalizme, onun en gerici, en saldırgan güçlerini biraraya getiren NATO'ya bağımlılığa karşı mücadele, bütün demokratik güçlerin güncel görevidir. Bunun için hep birlikte "NATO'ya Hayır!" diyoruz.

"İNCİ GERDANLIK" MASALI VE GERÇEKLER

İçinde yeraldığı toplumun, sosyal ve ekonomik yapısına bağlı olarak biçimlenen ulaşım olayı, insan ve mal taşıması olarak tanımlanmaktadır. Doğurduğu sorunların nitelik ve niceliksel boyutlarını da yine toplumun sosyal ve ekonomik yapısı belirlemektedir. Emperyalist kapitalist ve bu sisteme bağımlı ülkelerde ulaşımın sorun olmadığı bir ülke yoktur. Ancak sorun, az gelişmiş ülkelerde ve özellikle Türkiye'de çok daha karmaşık ve çözümü zor boyutlara ulaşmıştır.

Açılışından bu yana 4 yılı aşkın bir süre geçen İstanbul Boğaziçi Köprüsünden geçen araç sayısı hızla artmaktadır. Köprüden geçen araç sayıları, kazalar, oluşan hasarlar, geçiş ücretleri, giderleri gibi konular da, kamuoyunun, basının, araştırmacı ve uzmanların gün geçtikçe ilgisini çekmektedir. İkinci Boğaz Geçişi'nin yapılması tartışmalarının sürdürüldüğü şu sıralarda, Birinci Boğaz Geçişi'nin ülkemize ne getirip, ne götürdüğünü sergilemek ilericiler, yurtseverler ve sosyalistler için bir görevdir.

ULAŞIM SORUNU, BOĞAZİÇİ GEÇİŞLERİNE İNDİRGENEMEZ. ULAŞIM OLAYI, ÜRETİM OLAYININ BİR İŞLEVİDİR. GİDEREK ULAŞIM OLAYI DA ÜRETİM OLAYINI ETKİLER. BİR ÜLKEDEKİ ULAŞIM SORUNLARININ ÖZELLİKLERİNİ VE BOYUTLARINI O ÜLKEDEKİ TOPLUMSAL VE EKONOMİK YAPI VE POLİTİK TERCİHLERİN BELİRLEDİĞİ BİR GERÇEKTİR, BU NEDENLE, ULAŞIM SORUNLARI, TÜM YAPIDAN VE DİĞER SORUNLARDAN SOYUTLANARAK ÇÖZÜMLENEMEZ. BİR AN İÇİN ÇÖZÜLEBİLECEĞİ VARSAYILSA BİLE, SİSTEM YENİDEN AYNI SORUNLARI YARATACAK, KISA DÖNEMLİ ÇÖZÜMLERDEN DE GENİŞ EMEKÇİ KİTLELER YARARLANAMAYACAKTIR.

TEKELLER PASLAŞIYOR

Boğaz Geçişinin ilk yapılabilirlik etüdleri 1956 yılında De Leuw Cather Müşavir Mühendislik Firmasına yaptırılmış, projeleri de 1960'ta D.B. Steinmann Müşavir Mühendislik Firmasına hazırlatılmıştır. 1960'ların sonlarında İstanbul ulaşımının vardığı boyutlar bir çözüm bulma zorunluluğunu ortaya çıkarınca, dönemin iktidarınca mevcut Boğaz Köprüsü - Haliç Köprüsü - Çevre Yolları seçeneği ivedilikle uygulamaya konmuştur. O dönemde ilericilerin getirdikleri eleştiri ve öneriler çeşitli polemiklerle etkisizleştirilmeye çalışılmıştır.

Yeni verilere göre, Boğaziçi Köprüsünün projesi 1968 yılında Freeman Fox and Partners (FFP) Firmasına, yapılabilirlik etüdünün revizyonu da aynı yıl De Leuw Cather Firmasına hazırlatılmıştır. Yapımanı 1970 Nisanında başlanan köprünün inşaat yükleniciliğini Alman Hochtief A.G. Firması ile İngiliz Cleveland Bridge Firmasından oluşan bir konsorsiyum üstlenmiştir. Müşavir Mühendislik hizmetlerini de projeyi yapan FFP Firması yürütmüştür. De Leuw Cather Firması bir yıl sonra, Boğaz geçişinin yapılabilirlik etüdünü sanki kendi yapmamış ve savunmamış gibi, onaylanan bu etüdün yanlış sonuçlar doğurabileceğini, bu tür programlama ve planlamanın daha geniş ölçekte İstanbul kentsel ulaşım ve giderek Türkiye boyutunda ulaşım planının ortaya konmadan yapılmasının kopuk ve eksik olduğunu kanıtlayarak yeni görevlere (!) talip olmuştur.

Haliç Köprüsü projesi, 1968 yılında Japon Bridge Consultants Co. Ltd'e, 1971 Aralık ayında başlayan inşaatın yükleniciliğini de Japon ve Alman firmalarından (Ishikawajima - Harima Heavy Industries Co Ltd. ve Julius Berger - Bauboag A.G. Wersbaden) oluşan bir konsorsiyum üstlenmiş ve müşavirliğini de projeci Japon Firması yürütmüştür.

Bu kısa bilgi bile, bir tek yatırıma uzanan uluslararası tekellerin, kendilerine ne tür başlıklar altında yeni pazarlar açtıklarını, gerek teknoloji gerek finansman ve gerekse teknik hizmet ve uzmanlarıyla Türkiye'yi bağımlı kıldıklarını sergilemektedir.

NELER SÖYLENMİŞTİ?

O dönemde Odalar ve genelde ilericilerin, Boğaz geçişine karşı getirdikleri eleştiriler şu 5 ana başlıkta toplanmıştı:

1. Boğaz Geçişi, İstanbul kentinden adeta bağımsızcasına tek başına ele alınıp uygulamaya konmamalı, İstanbul kentinin gelişimine ilişkin planlamaların bir bölünü olarak düşünülmeli, gerek kapasitesi, gerekse hizmete girmesinin, eğer zorunluysa, zamanlaması böyle bir planlamaya bağlı kılınmalıdır.

2. Büyük oranda dış mali kaynaklara dayalı olan bu projenin yapımı, ülkemiz açısından diğer tüm önemli yatırımlarla beraber ele alınmalı ve kalkınma, sanayileşme zorunluluğunda olan Türkiye'nin öncelikli projeleri ile kıyaslaması yapılıp, konu salt bir seçim yatırımı olmaktan kurtarılmalıdır.

3. Son derece stratejik önemi olan bu yatırımın, her türlü bakım, onarım, denetim işlerini dışa bağımlı olmaktan kurtarılması ve bu konularda özgücümüze dayalı seçeneklere ağırlık verilmesi gerekmektedir.

4. Böyle bir uygulamanın başlaması ileride her on yılda, yeni bir Boğaziçi Köprüsünün yapımını gerektirecek, ülkemizin zaten kıt olan kaynaklarının, köprüler tuzağıyla eritilmesine, gerek teknoloji ithali, gerek yabancı uzmanların yönlendirmesi ve denetimi ve gerekse finansman yönlerinden dışa bağımlılığı pekiştirecektir.

5. Sonunda, Türkiye'de o dönemde yeni gelişmekte olan yerli otomobile olan istemi (montaj sanayii) ve dolayısıyla büyük oranda dışa bağımlı olan bu sektörle birlikte, akaryakıt tüketimini kamçılayacağı göz önüne alınmalıdır. Son tahlilde, bireysel taşımacılığa hizmet edecek olan ve köprüden geçemeyenin ödediği vergiyle köprüden geçenin finanse edileceği böylesi bir yatırıma, mevcut biçimiyle karşı çıkılmalıdır.

1. İŞLETME YILI BOĞAZİÇİ KÖPRÜSÜ GEÇİŞİ
ARAÇ SINIFI DAĞILIMI
(Kasım 1975 - Ekim 1976)

ARAÇ SINIFI / AYLAR		OTOMOBİL (1)	MOTOSİKLET (2)	PİKAP MİNİBÜS (3)	2 AKSLI TREYLER (4)	KÜÇÜK OTOBÜS (5)	BÜYÜK OTOBÜS (6)	+7 AKSLI TREYLER (7)	BELEDİYE OTOBÜSÜ (8)	KAMYON (9)	TOPLAM (AYLIK)
Kasım,	75	1 198 292	2 964	134 896	—	2 387	27 304	8 182	9 565	131 014	1 514 454
		% 79.1	% 0.2	% 8.9	—	% 0.2	% 1.8	% 0.5	% 0.6	% 8.7	% 100
Aralık,	75	1 203 271	1 945	133 817	—	2 521	25 742	9 134	10 391	111 777	[illegible]
		% 81.4	% 0.1	% 8.4	—	% 0.2	% 1.6	% 0.6	% 0.7	% 7.0	% 100
Ocak,	76	1 278 4	1 503	136 743	—	2 403	28 610	8 535	11 422	117 396	[illegible]
		% 80.7	% 0.1	% 8.6	—	% 0.2	% 1.8	% 0.5	% 0.7	% 7.4	% 100
Şubat,	76	1 128 602	1 026	120 737	—	2 192	28 478	9 822	10 035	114 112	1 414 607
		% 79.8	% 0.1	% 8.5	—	% 0.2	% 2.0	% 0.7	% 0.7	% 8.0	% 100
Mart,	76	1 351 476	1 999	145 194	—	2 579	36 734	11 977	11 459	139 646	1 710 982
		% 79.5	% 0.1	% 8.6	—	% 0.2	% 2.1	% 0.7	% 0.7	% 8.2	% 100
Nisan,	76	1 435 217	3 775	149 849	—	2 650	39 065	12 382	11 097	139 560	1 793 793
		% 80.0	% 0.1	% 8.4	—	% 0.2	% 2.2	% 0.7	% 0.6	% 7.8	% 100
Mayıs,	76	1 577 597	[illegible]	163 654	4	2 761	43 643	[illegible]	11 616	[illegible]	[illegible]
		% 80.4	% 0.3	% 8.4	—	% 0.1	% 2.2	% 0.7	% 0.6	% 7.3	% 100
Haziran,	76	1 625 820	6 677	172 156	3	3 223	43 857	12 818	11 891	154 715	2 030 992
		% 80.0	% 0.3	% 8.5	—	% 0.2	% 2.2	% 0.6	% 0.6	% 7.6	% 100
Temmuz,	76	1 833 207	7 769	191 041	2	3 619	48 045	13 790	11 971	156 934	2 268 228
		% 80.6	% 0.3	% 8.4	—	% 0.2	% 0.2	% 0.6	% 0.6	% 7.0	% 100
Ağustos,	76	1 819 011	7 067	185 598	4	3 216	50 136	13 364	12 161	158 994	2 249 561
		% 80.9	% 0.3	% 8.3	—	% 0.1	% 2.2	% 0.6	% 0.5	% 7.1	% 100
Eylül,	76	1 703 248	6 553	181 085	4	2 866	46 602	15 099	11 348	151 528	2 119 385
		% 80.4	% 0.3	% 8.5	—	% 0.1	% 2.2	% 0.7	% 0.5	% 7.3	% 100
Ekim,	76	1 689 600	5 535	184 106	5	3 149	47 912	15 664	11 646	163 204	2 120 995
		% 79.7	% 0.3	% 8.7	—	% 0.1	% 2.3	% 0.7	% 0.5	% 7.7	% 100
TOPLAM		17 945 427	52 261	1 898 908	28	33 797	466 179	143 525	134 462	1 683 034	22 388 416
YILLIK		% 80.3	% 0.2	% 8.5	—	% 0.2	% 2.1	% 0.6	% 0.6	% 7.6	% 100

"KALKINMA DÜŞMANLIĞI" SAFSATASI

Tüm bu haklı ve bilimsel eleştiriler, "Kalkınma düşmanlığı" iftirası ile karşılandı, yalanla ve boş polemiklerle kamuoyu uyutulmaya çalışıldı. Bu gün bile "Boğaz'a bir inci gerdanlık taktık, bir ikincisini de takacağız" sloganlarıyla seçim çalışması yürütenlerin, ilericilerin eleştirilerine karşı öne sürdükleri en "kuvvetli" tez "bu yatırım çok kârlı olduğu ve parasını bir kaç yılda ödeyeceği" idi.

Bu tezin yanlışlığı somut verilerle kesinleşmiştir. Resmi sayıların ortaya koyduğu bu açık gerçeği, gizlemek, saptırmak ve inkar etmekle yetinmeyip, ikinci Boğaziçi Köprüsüne gerekçe gösterecek biçimde, Birinci Köprünün kâra geçtiğini muştulamak tek kelimeyle yalan söylemektir.

RESMİ AĞIZLARI RESMİ BELGELER YALANLIYOR

"İstanbul Boğaziçi Köprüsü İşletmesi" adlı belge 1977 yılında Karayolları Genel Müdürlüğü Otoyolu Köprüler Fen Heyeti Müdürlüğünce hazırlanmuştır. Raporun 34, 35 ve 36. sayfalarında Boğaziçi Köprüsünden geçen araçların % 80' den fazlasının otomobil olduğu, yani bireysel taşımacılığa hizmet ettiği saptanmuş durumdadır. Bu konu, yıllar önce ilericilerin yaptıkları saptamaların haklılığını vurgulamaktadır.

Resmi belgenin incelenmesinden anlaşılacağı gibi, Birinci Boğaz Geçişi Kompleksi için yapılan yatırımlar halen karşılanamadığı gibi, her yıl artan bir oranda "sene sonu borç" olarak da, bir sonraki yıla aktarılmaktadır. Ve sonuç, Türkiye ekonomisine milyarlarca liralık bir yükten ibarettir. Nitekim, Boğaziçi Köprüsü parasını ödedi diyenler, parasını ödeyince köprüden geçiş ücretsiz olacaktır diyenler, kendi kendilerini inkar eder duruma düşerek, 1977 yılının sonlarında, geçiş ücretlerini yaklaşık iki katına çıkarmışlardır.

Raporun 44. sayfasında açıklandığı gibi, Boğaziçi Köprüsü tam kapasiteyle (120 000 taşıt/gün) çalıştırılsa bile elde edilecek gelirler çok büyük oranlarda arttırılmazsa gelirle gider arasındaki fark gittikçe büyüyecektir. Nitel im önceleri gizli tutulan bu raporun yayınlanmasından kısa bir süre sonra Boğaziçi Köprü geçiş ücretleri hemen arttırılmıştır.

SONUÇ: MİLYARLARCA LİRALIK BORÇ

Raporda sunulan özet tablolardan anlaşılacağı gibi Boğaz Geçişi Kompleksine yapılan yatırım ve bakım giderleri 1976 yılı sonu itibariyle 7 331 173 000 lira dolaylarında iken, aynı yıl sonu itibariyle sağlanan gelirlerin toplamı ancak 363 642 000 lira dolaylarındadır.

Ancak bu çalışma, salt Boğaziçi Köprüsü - Haliç Köprüsü - Çevre Yollarını kendi içinde dar anlamda değerlendirdiği için, makro düzeyde ve Türkiye ekonomisi perspektifinden diğer pekçok olumsuz boyutu da kapsamamaktadır.

Devlet tahvilinin bile vergisiz olarak yılda % 11 faiz getirdiği bir ekonomide, sermayenin yıllık faizinin % 12 gibi çok düşük alındığı bu çalışma yerine, daha gerçekçi olarak % 15 ila % 20 arasındaki bir faiz oranı kabul edilecek olursa, Boğaz'a takılan "inci gerdanlığın" ülkemize salt bu açıdan en az 20 milyar liralık bir mali yük getirdiği anlaşılacaktır. Bunun dışında, İstanbul'un bir yakasından öte yakasına geçmek için katedilen kilometrelerce daha uzun yol boyunca tüketilen petrolün döviz olarak ödenen miktarının karşılığı ile kitle ulaşımı yerine, bireysel taşımacılığın özendirilmesi sonucu montajcı sanayiler yoluyla dışarıya akan fazla döviz karşılıkları da bir boyut olarak bu çalışmaya eklenirse, Boğaz Geçişi Kompleksinin ülkemize maliyeti, bu rsporda verilenlerin çok çok daha üzerinde olacaktır.

BORÇ VE GELİRLER — 1976 FİYATLARI İLE
(1 000 TL)

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	—	—	[illegible]	—	[illegible]	—	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	—	[illegible]	—	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	—	[illegible]	—	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	—	[illegible]	—	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	—	[illegible]	—	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	—	[illegible]	—	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

Ayrıca Boğaziçi Köprüsü ve Çevre Yollarının yapımı nedeniyle, yakın çevresindeki arazilerde yaratılan artı değerin kamu yerine özel ellerde toplanması, spekülasyonu kamçılayıcı ve kent planlaması açısından da büyük sorunları beraberinde getirmiştir. Bunun da ötesinde, son bir yıl içinde "kur ayarlaması" adıyla ya da devalüasyon olarak Türk parasındaki ayarlamalar, Türk Lirasının değerinin Dolar'a karşı % 60'ye yakın kayıplar, halen bu yatırım nedeniyle dışarıya döviz olarak ödenmesi sürmekte olan borçların, bir misli daha artmasına neden olmuştur.

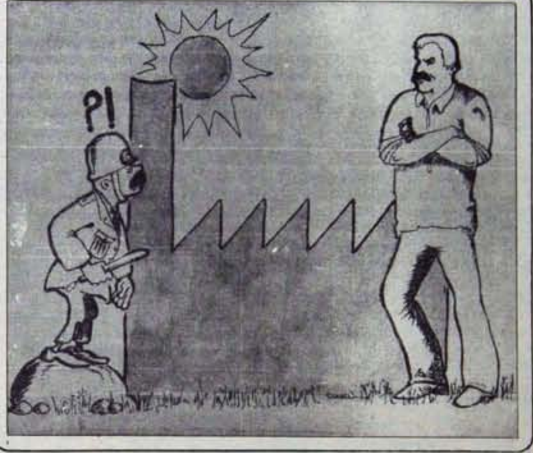
ZAMAN BİR KEZ DAHA SOSYALİSTLERİ DOĞRULAMIŞTIR

Boğaziçi Köprüsünün kâra geçtiği iddia edilerek, bunun ikinci Boğaziçi Köprüsü'nün yapılmasına gerekçe gösterildiği bilinmektedir. Ancak bunu iddia eden resmi ağızları, resmi belgeler yalanlamaktadır. Zaman bir kez daha, ilericileri, yurtseverleri, sosyalistleri haklı çıkarmıştır. İkinci Boğaziçi Köprüsü üstüne yine israr edildiği şu günlerde, bu gerçekleri kamuoyunda gerekli yansımayı bulacağı açıktır.

Ulaşım sorunu, Boğaziçi Geçişlerine indirgenemez. Ulaşım olayı, üretim olayının bir işlevidir. Giderek ulaşım olayı da üretim olayını etkiler. Bir ülkedeki ulaşım sorunlarının özelliklerini ve boyutlarını o ülkedeki toplumsal ve ekonomik yapı ve politik tercihlerin belirlediği bir gerçektir. Bu nedenle, ulaşım sorunları, tüm yapıdan ve diğer sorunlardan soyutlanarak çözümlenemez. Bir an için çözülebileceği varsayılsa bile, sistem yeniden aynı sorunları yaratacak, kısa dönemli çözümlerden de geniş emekçi kitleler yararlanamayacaktır.

Bir genel müdürün geride bıraktıkları

GERİCİ GÜÇLERİN VE FAŞİSTLERİN DEVLET KADROLARINDAN TEMİZLENMESİ YOLUNDA KÖKLÜ GİRİŞİMLERDE BULUNULMADIKÇA, TEMELDE DEĞİŞEN BİRŞEY OLMUYOR. MC DÖNEMİNİN ÖNDE GELEN İSİMLERİ, BU KEZ DE CHP'NİN TEMSİLCİSİ YEREL EGEMEN GÜÇLERE YASLANARAK ÇARKLARINI ÇEVİRİYORLAR. BUNUN SON ÖRNEKLERİNDEN BİRİ DE "SÜMERBANK CAMİASI"NDA, DİYARBAKIR'DA GÖRÜLDÜ. MSP'Lİ KADROLARLA CHP'Lİ YÖNETİCİLER, ARALARINDAKİ BAĞLARI GÜÇLENDİRDİLER.

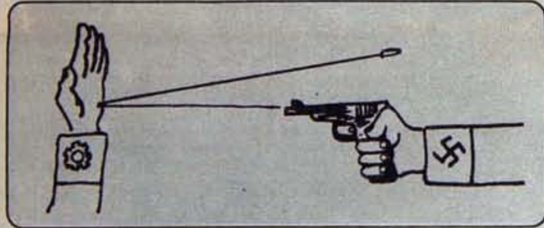
1. MC döneminde, Sümerbank Genel Müdürlüğüne Kemal Varol getirilmişti. Varol, özel sektörün en iyi elemanlarından biri sayılıyordu. Üstelik maaş da alıyordu özel sektörden. Burjuvazi. Varol'dan çok şeyler bekliyordu.

Varol, ilk iş olarak yardımcılığına Erkan Yüleki getirdi. Daha sonra Sümerbank bünyesinde çalışan müessese müdüründen servis memuruna kadar geniş bir kadro kıyıma uğradı. MC'nin yanında olmadığı bilinen müdürler ve şefler, özellikle faşistlerin egemen olduğu işyerlerinde "yontulmak" üzere atanıyorlardı. Atananların yerine ise başta İmam Hatip mezunları ve İslam Enstitülüler getiriliyordu. İlk aşama sayılan bu işler bitirildikten sonra ise Sümerbank işyerlerine memur almak üzere Türkiye ölçeğinde sınavlar açıldı. Bu sınavların belirli merkezlerde ve belirli kişilerin denetiminde yapılmasına dikkat ediliyordu. Örneğin, sınav merkezleri olarak Doğu'da Erzurum, Güneydoğu'da ise Adıyaman seçilmişti. Sonuçta, örneğin Diyarbakır'dan kimse sınava girmeyi başaramadı. Sınava katılmak üzere yola çıktıkları bilinenlerin yolları kesiliyor, dövülüyorlardı. MSP ya da MHP yandaşı olanlar ise sınavlara katılmakta ve kazanmakta hiç güçlük çekmediler.

İNCE BİR TAKTİK

Bütün bunlara karşı işçilerin haklı tepkisini önlemek için, ince bir taktiğe başvuruldu. Eski AP milletvekili Şevket Yılmaz'ın sarı Teksif sendikasına karşı gelişen muhalefeti frenleyebilmek için, bir de işveren sendikası; Öz-Teksif kuruldu. Öz-Teksif, sözde Teksif'e karşı idi. Ancak bu sendikanın kurulmasına başta Zeki Fincan olmak üzere Şevket Yılmaz'ın Teksif'çi elemanları önayak olmuşlardı. Artık "daha sarı" Öz-Teksif sendikası ile uğraşacak olan işçiler, bir yerde Teksif'i ve Teksif'e karşı verilen mücadeleyi unutacaklardı. Teksif kendini rahatlıkla "işçiden yana" gösterirken, işçi düşmanı sendika olarak da şimşekleri Öz-Teksif üzerine toplayacaktı. Plana uygun olarak, Öz-Teksif, pamuklu fabrikasında bizzat müdür Zeki Fincan tarafından kurduruldu.

Ancak bütün bunlar tezgahlanırken, diğer yandan da direnmeye kararlı ve kandırılmaz nitelikte işçileri işten atmak gerekiyordu. Bunun için de özel bir plan uygulandı. Bu planda, büyük görev, Çalışma Bakanlığı Müsteşarı Recep Hakeri'ye düşüyordu. Hakeri, Sümerbank fabrikalarını teker teker dolaşarak işçilere "söz hakkı" veriyor, dertlerini anlatmalarını istiyordu. Söz alan işçilerin isimleri birer birer kaydediliyor, daha sonra "işverene karşı kışkırtmada bulunma", "siyasi propaganda" gibi gerekçelerle bunların işine tazminatsız olarak son veriliyordu. Tabii, atılanların yerine, MSP'li ya da MHP'liler alınıyordu. Yine sınavla. Sınavın niteliğini anlamak için ise bu sınav için görevlendirilen Muhammet Çapar'ı tanımak gerekir. Çapar daha önce Diyarbakır Eğitim Enstitüsünün sözlü sınavında da bulunmuş, Türkeş'in doğum yılını sorarak "haklı bir ün" yapmıştı!

DİYARBAKIR'DAN ÖRNEKLER

Atamalardan biri de Diyarbakır Sümerbank halı fabrikasına yapılan atama idi. Halı fabrikasının yeni müdürü Abdülkadir Zincir oldu. Pamuklu müessesesine atanan Zeki Fincan ise MSP Diyarbakır milletvekili Yaşar Göçmen ile CHP İl Başkanının yakını idi. Bu üçlü, Sümerbank inşaatlarında birkaç "milyoncuk" vurmuşlardı.

1972 yılında nurculuktan yargılanan daha sonra ise Batman Petrollerinden yolsuzluk yaptığı için atılan İrfan Özer Halı Fabrikası ticaret müdürlüğüne; yine daha önce Van'da bir müteahhitle birlikte vergi kaçakçılığı yaptığı saptanan, işçilerin sigorta primlerini ödemediği için yargılanan Hayrettin Özdemir de planlama müdürlüğüne getirildi.

Atamalardan, MHP'liler de nasiplerini alıyordu. Üç yıl önceki Diyarbakır olaylarında "nam yapan" ve MHP'li olarak bilinen Ömer Gördlük de makina enerji müdürlüğüne getirildi. Diğer atamalar da bunlardan daha az ilgi çekici değildi. Yönetim kademelerine atanan İnal Hayrullahoğlu, Erol İstanbullu, Fahrettin Yapar, Necati Hamzaoğulları, Yılmaz Karabıyık ve Şemsettin Mermutlu gibi isimler, imamlık, hocalık, MHP'lilik ve işçi düşmanlığı konusunda uzman sayılan kişilerdi.

TEKSİF'İN SÖZLEŞMESİ

Sıra, Sümerbank ile Teksif arasındaki sözleşmeye gelmişti.

Ancak burada bazı pürüzler de ortaya çıkmıştı. Gerçekte, Teksif ile danışıklı döğüşten öte birşey olmayan Öz-Teksif olayı, parti çıkarlarının çatışması sonucunda istenilenden daha uç noktalara götürülmüş, genel müdürlük Öz-Teksif'in daha da güçlenebilmesi için Teksif'le masaya oturmakta isteksiz duruma gelmişti. Böylece Sümerbank ile Teksif arasında karşılıklı suçlamalar başladı. Arada ezilen ise, herzamanki gibi işçiler oluyordu. Burjuva partilerinin iç tepişmeleri ve düzenlenen ince oyunlar, eninde sonunda işçilerin başına patlatılıyordu.

Sonuçta, Teksif göstermelik bir greve gitti. Grevdeki işçilerin sayısı, Türkiye ölçeğinde on bini buluyordu. Greve götürülen işyerleri, özellikle özel kesimin üretim yaptığı alanlardaki işyerleriydi. Grev boyunca, özel çırçır fabrikalarının bezleri, battaniye, kumaş ve yünlüler gibi ürünler, özel kesimin stokların çıkarılarak adım adım eritilebiliyordu.

Nihayet, Sümerbank yönetimi ile Teksif arasındaki danışıklı döğüş sona erdirildi ve sözleşme imzalandı.

VE CHP İKTİDARI

Öz-Teksif aracı, işlevini tamamlamıştı. Artık bir kenara bırakılabilirdi. Bunun üzerine, bilinçsiz bir biçimde Öz-Teksif'e üye olan işçiler de uyandılar. Olağanüstü bir kongre ile Öz-Teksif şeflerini devirdiler. MC'nin gitmesi, Öz-Teksif'inde çökmesi üzerine ne yapacağını şaşıran fabrika müdürü Zeki Fincan ise kurtuluşu CHP'ye yanaşmakta bulmuştu. MC gittikten sonra Fincan, CHP il başkanı Hasan Değer ile "kirve olarak" bağlarını güçlendirdi. Değer'in elini öperek "birlikte çalışabileceklerini" belirtti. Değer de bunların karşılığını verdi; Fincan'ın görevinde kalması için gerekli yerlerle temasa geçti.

Diyarbakır'da, MSP'li parti yöneticileri ile devlet dairelerinin kadroları, şimdi CHP il yöneticileri ile "kirve olarak" birlikteliklerini sürdürüyorlar. Burjuva iktidarları, kim gelirse gelsin, köklü bir temizlik yapamıyor.

Ural'ın marifetleri

CHP valileri anarşiyi önlemek için "etkin" tedbirler almaya devam ediyorlar. Kimisi özerkliğin kalkması gerektiğinden sözediyor, kimisi cenaze törenlerine izin vermiyor. Ancak hiçbirisinin aklına Kocaeli Valisi'nin uygulaması gelmedi.

Kocaeli Valisi İbrahim Ural boş zamanlarında yazılar yazan bir zat. Bu yazılarını zaman zaman gazetelerde zaman zaman da kitaplar halinde yayınlıyor. Son kitabı "Gençlik Pazarı" adını taşıyor. Vali Ural bu "yapıt"ında gençlik olaylarını "Uralist" bir açıdan değerlendirerek, gençlik hareketinin önlenmesi için taktikler geliştiriyor. Büyük sermaye bu "Uralist" yaklaşımla yazılmış esere büyük ilgi duydu. Simavi'nin gazetesi "Kocaeli" yakında bu "eser"i tefrika edecek. Ural'ın kitabı 32 kısım tekmili birden yayınlanacak.

Vali Ural'ın boş zamanlarını "Uralist" yaklaşımla yazılar yazarak değerlendirdiğini yukarıda belirttik. Ancak Vali Ural bu hakkın yalnızca kendisinde olduğu kanısına da sahip. Yayınladığı bir emirname ile Kocaeli sınırları içinde düşünce özgürlüğünü yok etmeyi amaçlıyor. Emirname siyasi partiler yasası ile siyasi partilere tanınan afiş yapıştırma hakkını Kocaeli sınırları içinde askıya aldı. Demokratik kuruluşların Kocaeli sınırları içine astıkları afişleri boyattı. Bu konuda Ankara Belediye Başkanı'ndan esinlendiği belli oluyordu. Ancak Ural dersini eksik almışa benziyordu. Afişleri kapatmak için gri boya yerine kırmızı boya kullanınca tüm Kocaeli bir gecede kızıla boyandı. Yoksa Vali Ural kızıllara sempati mi duyuyordu? Vali Ural'ın bu tutumu da sermayenin hoşuna gitti. İzmitli sanayici Hilmi Ege bir yerel gazeteye verdiği demeçte bu tutumu olumlu bulduklarını açıkladı.

Vali Ural anarşiyi önlemek için bununla da yetinmedi. Kocaeli sınırları içinde demokratik kuruluşların bağış ve aidat toplamalarını da yasakladı. Bundan böyle para toplamak isteyenler polisten izin almalıydılar. İzin almadan para toplamak isteyenlerin hakkıysa Vali Ural'a göre kötekti...

Vali Ural'ın demokratik kuruluşların çabalarını önleme gayretleri boşa gidecek. Demokratik kuruluşlar en doğal haklarından Vali Ural'ın emirnameleri ile vazgeçmeyecekler....

Bizim de Vali Ural'dan bir isteğimiz var. Vali Ural daha önce Yalova Kaymakamı olup olmadığına ilişkin bir emirname yayınlarsa kafamızda kalan bazı sorulara da cevap vermiş olacak...

GÖSTERİŞ Mİ ÖRGÜTLÜLÜK MÜ

TÜTED Genel Merkez kongresi önümüzdeki aylarda yapılacak. Merkez kongresinden önce yapılması gereken şube kongrelerinden önemli bir bölümünün bu ay içinde sonuçlanacağı biliniyor. TÜTED Ankara Şube kongresi de bu ay içinde sonuçlanan TÜTED kongrelerinden birisi oldu. Yapılan kongre sonucunda İstanbul şubesi gibi Ankara şubesi de aynı doğrultuda ilkeler etrafında bir birlik oluşturan grupların ortaklaşa yönetime gelmelerine yol açtı. Bugüne kadar, kitle örgütlerinde genellikle "Demokrasi İçin Birlik" ve "Birlik ve Dayanışma" adlarıyla varolan grupların belirli ilkeler çerçevesinde birliği 487 oy alırken, "Devrimci Birlik" adıyla genel kurula katılan muhalefet 313 oy aldı.

TÜTED kongresini diğer kitle örgütlerinin kongrelerinden ayıran fazla birşey olmadı. Genellikle artık tüm kitle örgütlerinde yaşanmaya başlanan bir olgu TÜTED'de de yaşandı. Konuşmacıların çoğu her demokratik kitle örgütünde tekrarlanan sözleri TÜTED kongresinde de tekrarladılar, "siyasetlerini" açıkladılar.

TÜTED'in olaylı Ankara şubesinin ardından iki yıl geçmesine ve bu kongreden bir ay sonra gerilimlerin ortadan kaldırılması için yapıldığı bilinen bir olağanüstü genel kurula gidilmiş olmasına rağmen kongrenin az da olsa belirli bir gerilim altında geçtiği gözlemlendi. Nitekim divanın "İlerici Birlik" adayı Turhan Tuna'nın başkanlığında oluşması üzerine, daha kongre çalışmalarına geçilmeden verilen iki önerge beklenmedik gelişmelere yol açtı. Oysaki önerilerin ikisi de aynı şeyi, faşist kurşunlarla katledilen sosyalist savcı yardımcısı Doğan Öz'ün o gün yapılan cenaze törenine katılınmasını istiyordu. Ancak divan başkanının gündemi oyladıktan sonra bu önerileri oylamak zorunda olduğunu belirtmesi, gereksiz bir formalite yüzünden zaman yitirildiğini öne süren, aralarında Teoman Öztürk'ün de bulunduğu görülen bir grubun diğer TÜTED üyelerini beklemeden salonu terk etmelerine yol açtı. Bu olaydan on dakika sonra tüm kongrenin törene katılma kararı alarak başta divan başkanı olmak üzere törene katıldıkları ve son görevlerini yerine getirdikleri gözlemlendi. Sonuçta TÜTED cenaze törenine katılmıştı. Görünürde değişen birşey yoktu, birşey yitirilmemişti. Gerçekte ise zedelendiği açıkça görünen birşey vardı. O da TÜTED'in örgütsel disipliniydi.

TÜTED Ankara şubesi yönetim kurulu kongreden sonra yaptığı görev bölüşümünde Namık Kemal Dölenekeen'i şube başkanlığına, Semih Özgen'i şube sekreterliğine ve Hülya Kumbasar'ı şube saymanlığına getirdi.

Örgütsel birlik için disiplin

Tiyatro emekçisi

Mehmet KÖK

Her yıl 27 Mart günü bütün dünyada tiyatro günü olarak kutlanır.

Tiyatro, yazarları, rejisörü, sesçisi, ışıkçısı, dekoratörü, oyuncuları, işçileri ve seyircileri ile bir bütün olan sanat dalıdır. Oyunun düşünülüp yazılması uzun zaman alan ve düşünenin içinde yaşadığı ortamda oluşan somut insan ilişkilerinden kaynaklanır. Oyun kağıda döküldükten sonra iş bitmez. Anlatılan olayın amacına uygun olarak canlandırılması gerekir. Bu iş ortak bir çabadır. Ancak oyun bir kez oynanmaz. Oyuncuların doğal günlük değişmelerine ve birbirleriyle olan yeni ilişkilerine göre oyun amacından sapmadan, ama oyuncuları etkileyecek ve yoracak biçimde yeniden oynanır. Bu durum iyi kavranmazsa tiyatro sanatının sadece anlattığı olay ve yazarlar anımsanır. Oysa bir oyuncu hergün değişen davranışlarına ve bu davranış değişikliğini etkileyen iyi kötü birçok olaya rağmen oyunu hergün daha iyi oynamaya ve özümsemeye çalışır.

Seyir de aktif bir eylemdir. Seyirci oyun boyunca konuya yer yer bağlı, yer yer konu dışı düşerek düşünür, üzülüp, sevinerek tepki gösterir. Öğrenir, değişir ve tepkileriyle sahneyi etkiler. Alkışlar, alkışlamak, yerli yersiz alkışlayan olur, dışarı çıkan, sıkılan olur. Seyirci hergün değişiktir. Yeni seyirci yeni günün koşullarına bağlı olarak oyuncuya yeni gelen tepkiler gösterir. Bu değişikliklerin sevinç, üzüntü ve heyecanıyla oyuncular isteyerek, bazen istemeyerek yeni mimik, jest, ses, söz yorumları yapar, oyunu değiştirirler. Oyun oynandıkça halk içinde ünü yayılır, anlatılır, öğrenilir ve daha sonraki seyirciler karşısında oynanak daha da güçleşir. İşin en güç yanı sevilen ya da sevilmeyen rollerden sonra günlük yaşamın akışına uymaktır. Bu durum da oyuncular üzerinde uyumsuzluklar yaratır. Bir yandan ortak çabanın sonucu birbirleriyle içten bağlar kuran tiyatro emekçileri bir yandan günlük yaşamın ayrı alanlarında yaşam mücadelesi verirler.

Tiyatronun oyuncularının bu sorunlarını bilmek ve oyunu aylar boyu oynatmak rejisörün görevidir. Ayrı bir zihin emeği, doğru tiyatro bilgisi, birey ve kitle psikolojisi bilgisi aranılan iyi rejisör nitelikleridir. Sesçi, ışıkçı, dekoratör ve kostümcüsünden bu işlerin gereği olan işçiliklerin tam bir bütünüdür tiyatro dünyası.

Kuşkusuz profesyonelleşen emekçiler işlerini ustalıkla, kolaylıkla yürütmeyi öğrenirler. Ancak ülkemizde bu zor sanat dalına gönül vermenin, bu işi geçim yolu yapmanın karşılığı düşük ücret, kötü yaşam koşullarıdır. Beğenilmekten başka kaygı, işini iyi yapmaktan başka zevk ve ödül beklenmez. Maddi koşulların bozukluğu ve düzensizliği tiyatro emekçilerini yaşlandıkça gelecek endişesine düşürür. Bugünü gibi, yarını da maddi güvence altında değildir. Ayrıca işini uyumlu yapabilmek, yaşamınla uydurabilecek eğitim ve yönlendirme altında da değildir. Kısacası toplum içinde hak ettiği yeri alabilmiş değildir tiyatro emekçisi. Ve kurtuluşu işçi sınıfımızın ve tüm emekçi halkımızın kurtuluşuna, ülkemizde bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin kazanılmasına bağlıdır.

Ülkemiz tiyatro emekçileri her geçen gün bu gerçeği daha iyi kavramaktadırlar. Tüm insanlığın önemli deneylerini, yaşantılarını, hergün binbir zorluk, çile ve özveri ile bizlere aktararak hepimizin kültürünü değiştiren, geliştiren aktif sanat eylemcilerine, tiyatro emekçilerine, en başta da ülkemiz tiyatro emekçilerine Dünya Tiyatrolar Gününde selam.

YAŞAMI KAVRAYAN EYLEM

Karısı
Sohbetlerde çay kaynatır, yorgunluklara.
Rengini ve sıcaklığını demler kardeşliğin.
İştahlı ve genç açlığı, işçimanlığı
Sofra açar, bağdaş kurar aramıza.
Ekmek yeri iri lokma
Su içer kanar yudum
Bir tastan bir bardaktan.

Bacımızdır.
Sevinsek bir habere
Gamzesi güler, dişleri.
Yenilsek bir döğüşte
Bizimledir. Çatılır kaşları.

Yüzünde anne güzelliği, dokunay.
Karnında bir can büyüttü.
Günü gelti, vakti, saati
Bir sayı çoğalttı bizi.

Sempatizan
Mahallede kapısına komşuyuz
Fabrikada tezgahına arkadaş.
Bize bağış verir, bize sempatizan.

Muştu taşıdık, en zevkli yükü.
Yollarda ekiplerle.
— Karın doğurdu, dedik, çocuk oğlan.
İlk yaptığı iş, pazusunu yoklarken
— Bakın, dedi, kaslarda artıyor gücüm.
O ay
Bir makbuz bağış verdi Parti'ye
Fazladan.

Ve Çocuk
Ağlarsan kolayınan susma.
Yenni ninniler iste, değişik sözler.
Bir lastik top sevinci yetmesin
Avutulmana.
Ağlarsan
Gözyaşını kurşun akıt da
Vuralım düşmana.
Adını koymadan.

A.ATAR

YÜRÜYÜŞ okurlarından

ECEVİT NE DİYOR?

CHP Genel Başkanı Başbakan Bülent Ecevit radyo ve televizyondan İstanbul'da tezgahlanan faşist katliama karşı DİSK'in giriştiği eylemi yasadışı olarak göstermeye çalışarak gerçek yüzünü açığa vurdu. Şimdiye kadar izlediği politikada "halkın iktidarı", "özgürlükçü demokrasi" yutturmacasıyla CHP'yi umut haline getiren sayın başbakan, bu umudun iflas ettiğini anlayınca, gerçekteki yeri olan burjuvazi saflarını ve onun çıkarlarını savunmaya başladı. Herhalde bir gözle sermayeye, diğer bir gözle işçi ve emekçilere bakılamayacağını, hem sermayeyi hem işçi ve emekçileri korumanın mümkün olmayacağını kendisi de anlamış olacak ki, iki gözünü de sermayeye çevirip, işçilerin yasal girişimlerini yasadışı olarak nitelendirirken; "özgürlükçü demokrasiye ne kadar bağlı olduğunu" da gösterdi.

İş bununla da kalmadı. Sermayenin temsilcisi Halit Narin işçilere boyundan büyük tehditler savunararak direnişe katılacak işçilerin işten atılacağını ve ücretlerinin ödenmeyeceğini söyledi. Pazartesi günü iki saatlik direnişten sonra işten atmalar, tutuklamalar, soruşturmalar birbirini izledi. Yani devlet mekanizması Halit Narin'in sözlerinin doğrultusunda işlemeye başlamıştı.

Başbakanın demeciyle sermayenin tehditleri arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi yapıldığında CHP'nin ve genel başkanının sermayeyle bütünleşmesi, bütünleşmenin böyle ileri ve açık boyutlar kazanmasından çıkarılması gereken dersler vardır.

CHP faşist cinayetleri, bombalı saldırıları önleyemiyor. Neden önleyemiyor? Cinayet ve saldırıları tezgahlayan sermayeyle bütünleştiği için, cinayet ve saldırıları önleyecek güçlere, işçi sınıfı ve diğer emekçi kitlelere sırt çevirdiği için önleyemiyor. Cinayetlerin önlenmesi sermayenin işine gelmediği için önleyemiyor. Başbakan Ecevit'in demecinin, Halit Narin'in tehditlerinin altında cinayetleri önleyecek gücün, işçi sınıfının sindirilmesi yatıyor.

Faşist cinayet ve saldırıların önlenmesi, faşizme karşı mücadelenin başarıya ulaşması ancak antifaşist, antiemperyalist cephenin güçlendirilmesiyle mümkündür. Bu da işçi sınıfının politik örgütünün zorunluluğunu ortaya koymaktadır.

CHP'nin sermayeyle bütünleşmesi ve son olaylar işçi sınıfının politik örgütünün zorunluluğunu bir defa daha ortaya koyduğu gibi, işçi sınıfının politik örgütüne henüz gerek görmeyenlerle, bu örgütü inkar edenlerin kime hizmet ettiklerini göstermekle de kalmıyor. CHP'nin sermayeyle bütünleşmesinden doğan boşlukları doldurmayı işçi sınıfının politik örgütünün dışında arayanların gerçek yüzlerini açığa çıkarıyor. Sosyal demokrat olup CHP'ye oy verenlere saygımız var. Ama sosyalizm adına mangalda kül bırakmayanlar, masa başlarında keskin sözlerle tartışmayı sosyalizm adına mücadele sayanlar, işçi sınıfının mücadelesini kimseye bırakmak istemeyenler seçimlerde gidip, sermayeyle bütünleşen CHP'ye oy vermişlerdir. Bunların işçi sınıfı adına konuşmaya hakları olmadığı gibi, işçi sınıfının bilimsel sosyalist hareketiyle de en ufak bilgileri yoktur. Üstelik baskı, cinayet ve saldırılardan sorumludurlar da.

Emperyalizmin yurdumuz üzerindeki baskı ve sömürüsünü görmezlikten gelip Marksizmi ve onun evrenselliğini inkar ederek antisovyet politika izleyenler, aslında emperyalizmin baskı, terör ve sömürüsünü maskelemeye çalışıyorlar. Ama yağma yok. İşçi sınıfı kendisine ihanet etmek için emperyalizmden aldığınız ödülleri, primleri burnunuzdan fitil fitil getirecektir. Son günlerde TİP'e yapılan baskı ve saldırılar, bombalamalar dikkat çekicidir. Bu yoğunlaştırılan saldırılar işçi sınıfının öz örgütünü ortadan kaldırmayı, en azından gelişip güçlenme hızını durdurmayı amaçlamaktadır. Bunlar işçi sınıfının gücünü bilmiyorlar galiba. Onun bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin durdurulamayacağını 50 yıldır hâlâ anlamadınızsa, o boş kafalarınıza şunu iyi sokun. İşçi sınıfı sizden mutlaka hesap soracak. Onun için vereceğiniz hesapları fazla biriktirmeyin.

K. Değirmen

MERZİFON

YÜRÜYÜŞ'ÜN BOŞLUKLARI

14 Mart 1978 gün ve 153. sayılı derginizde, Erzurum'dan Recep Hasdemir arkadaşımız "Yürüyüş"ün Türkiye basınında önemine genellikle parmak basarken, diğer bazı konularda da boşlukların oluşuna işaret etmiş idi. Arkadaşın değindiği konulara katılırken, bir okuyucunuz olarak diğer bazı boşluklara benim değinmeme izin vereceğinize dair inancım tamdır. Kuşkusuz Hasdemir arkadaşın da belirttiği gibi Yürüyüş'ün Türkiye'de bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm kampındaki konumu bir gerçektir. Bunu, yayın hayatına geçişinden bu yana, Türkiye ölçeğinde yaptığı etkilerle, örneklerle apaçık hayat kanıtladı. Buna hiç kimse sünger çekemez. Çekmek isteyen varsa da gelecekte aynı şekilde düşüneceklerdir.

Ancak bazı boşlukların olduğu da doğrudur bence. Örneğin şöyle, Türkiye'de kadın sorunu derginizin mücadelesinin önünde duran bir set durumundadır. Bence bu konuda boşluk vardır denilirse, hayır denilemez. Bunun üzerine biraz sık gidilirse çok yararlı olacağı kanısındayım. Derginizin 152. sayısının son sayfasında (8 Mart Uluslararası Kadınlar Günü) hakkındaki yazıda olduğu gibi. İkinci olarak çocuk sorunu hakkında da aynı şekilde düşünülebilir. Bu dalda doyurucu bir şekilde dergide izlediğimi hatırlayamıyorum. Mesela bizim gibi çocuklu ana ve babaları buhususta aydınlatılması zorunlu olan ödevler düşüyor dergiye.

Son olarak da spor konu edilebilir. Bu konuda da yeteri kadar aydınlık yok dergide. Derginin daha iyi bildiği gibi, kapitalizmde spor bir kazanç dalından öte hiç bir şey değildir. Ancak sosyalizmdeki yeri hakkında üzerinde geniş örneklerle durulması gereken bir konu olarak ortadadır.

Evet bunlar ve benzeri aşılması gereken birçok problem vardır mücadelenizin önünde.

Hatırlardadır, TİP Genel Başkanı Behice Boran şöyle demişti bir konuşmasında: "Bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizme giden yol dikensiz bir gül bahçesinden geçer gibi geçmez. Bu yol zikzak ve engebelerle doludur. Bu yolda hareket bazen ilerleyebilir ve duraklayabilir. Ve hatta gerileyebilir. Fakat bu yoldaki zikzakları düzeltmek, engebeleri aşmak, önümüzde duran değerli bir görevdir." Kuşkusuz Yürüyüş bu yolda şimdiye kadar birçok zikzak ve engebelerin üzerine azimle yürüyüp aşarak geldi. Bundan sonra da bu yolda duran ve doğan birçok zikzak ve engebeleri TİP ve bilimsel sosyalist ideolojisiyle aşıp yürüyeceğine zerre kadar kuşkum yoktur.

Yapıcı ve yaratıcı yayınlarınızda başarılar dilerim.

Selahattin Demirbağ

İSVEÇ

PARTİLİLİK BİLİNCİ

Türkiye İşçi Partisi saflarında yer aldığım günden bu yana kendimi daha duyarlı, daha bilinçli, daha kavrayıcı olarak görmekteyim. Kuşkusuz bunlarla da kalmamakta, sınıfsal bilinci almamda Partimin de her zaman öncü rolünden yeterince yararlanmaktayım. Ancak salt yararlanmakla yetinmenin yanlış olacağı bilincindeyim. Partim beni ileri götürürken, ben de Partimi omuzlarımda taşımanın bilinciyle ona her türlü katkımla ileriye götürmenin yollarını bulup uygulamalıyım.

Parti saflarına katılmamdan bu yana tam bir yıl dolmasına rağmen verdiğim mücadeleyi, partisiz uğraşlarımın tümüne yeğlerim. Partili mücadelenin ne olduğu açıkça ortaya çıkmaktadır. Aynı zamanda Partimin beni ne kadar ileri götürdüğü yine açıkça meydana çıkmakta.

Her olayda bir sorumluluk taşıma, her yerde partililik bilinciyle hareket etme, her solukta Partimin daha güçlenmesi ve yaşamasını sağlamak görevini üstlenmekteyim.

Bu yıl 13 Mart'ta Partimde bir yılımı doldurdum. Azdır ne kadar övünsem, ne kadar sevinsem. Yani 13 Mart Partililik yaşımdır. Doğum günümü bilmem. Doğuda okulu varsa köyümün okula kayıt olurken nüfusa da kaydolmuşum. Benim gibi yüzlerce Anadolu çocuğunun gerçek sorunları sefalet ve yokluk yanında yaşgünü veya bu gibi şeyler bir hiçtir ve benimsenmez analar babalar tarafından. Hatta gerikalmış ülkelerin çoğunda denilebilir ki bu tür olgular çoğunlukla dikkat bile çekmez.

Ama bunun yanında 13 Mart'ın benim için büyük değeri vardır. Kutsaldır. Olgunluk, kararlılık, bilinçlilik yaşımdır. Çünkü en önemlisi Partililik yaşımdır.

Bu bir yıllık partililik dönemimde birçok beceri ve deneyimlerim oldu. Bunlarla birlikte bazı çalışmalarım da yer aldı. Bu çalışmalarım arasında önemi benim için büyük olan ve tüm partili arkadaşlarıma bir yıllık gibi kısa bir süre de olsa partililiğin ne demek olduğunu, Partim ile bağlarımın koparılmazlığını kendi açımdan kanıtlayan armağan olarak sunabileceğim Partizan şiirimin coşkuyla, sevgiyle karşılanacağını umarım.

12 Martların ardından mutlaka bilinçli, güçlü ve örgütlü 13 Martların da var olduğu bilinciyle güçleneceğimizi bildiririz.

Yaşasın işçi sınıfının bilimsel sosyalist Partisi

Yaşasın Çark Başak

Cebrail AKKOYUN

ERGANİ

ADRESLERİ KİM BULUYOR?

Emperyalizmin beyin yıkama, şartlandırma, sadık adam yetiştirme politikasının aracı olan ve gelişmiş kapitalist ülkelerde yerleşik çeşitli kuruluşlar vardır. Bunların bir bölümü "kültür alışverişi" vb. gibi perdeler arkasına gizlenerek, faaliyetlerini açık yürüten kuruluşlardır. Diğer bir bölümü ise "misyoner" olarak nitelendirilebilecek ve bir bakıma "illegal" kuruluşlardır.

Öteden beri, Türkiye'deki belirli kişilere yurt dışından çeşitli mektuplar gelir. Hiç bilinmedik, tanınmadık ülkelerden ve kişilerden. Bu mektuplar, insanları "tanrının yoluna baş koymaya", "tanrının kutsal sözünden dışarı çıkmamaya" çağırırlar. Bu tür çabalar, belirli kiliselerin "din yayma" faaliyetleri arasında olmakla birlikte, politik amaçlar için gelişkin kapitalist ülkeler hükümetleri tarafından hoşgörü ile karşılanırlar.

Önemli olan nokta, bunların Türkiye'deki adresleri nasıl ve kimlerin aracılığı ile elde edebildikleridir. Örneğin Bursa'nın İnegöl ilçesinde bu mektuplar yalnızca Hür-Genç üyesi kişilerle İnegöl Ticaret Odasına kayıtlı büyük tüccarlara gelmektedir. Bu durum yalnızca İnegöl'de değil, Türkiye'nin başka birçok yerinde de böyledir.

AP'nin Hür-Genç teşkilatı üyeleri ile Ticaret ve Sanayi Odaları üyelerinin adreslerinin, Avrupa ve Amerika'daki misyoner kuruluşlarınca nasıl elde edilebildiğini uzun boylu düşünmeye gerek yok herhalde. Müslümanlığı, din ticaretini kimseye bırakmayan kuruluşların üyelerini emperyalist propagandaya, mistisizme nasıl teslim ettikleri ortadadır.

R. Baybaktı

İnegöl

A. nam.
B.P. 2895.
CH-1000 LAUSANNE
İsviçre.

Sayın

Her ne kadar sizi tanımıyorsak da mektubumuza başlamadan önce sizi saygı ile [illegible] ları.. Hiç tanımadığınız kimselerden mektup almanız sizi hayrete düşürmesin. [illegible] Kim olduğumuzu ve size niçin mektup yazdığımızı elbette merak edersiniz. [illegible] yerlerde yaşayan, Tanrının Kutsal Sözüne inanan kişileriz. Birbirimizle bağlantı[illegible] in bize bağışlandığı, günahtan arıtılmış yeni ve anlamlı hayatımız ve de ebedi [illegible] güvenliğimiz olmasındadır.

Tüm isteğimiz bu yeni hayat ve güvenliği bilmeyen insanlara onu tanımak [illegible] vermektir. Bu yüzden tanımadığımız kişilerin adreslerine Tanrının Kurtuluş[illegible] ini anlatan mektup ve broşürler gönderiniz.

Bu mektubumuzla size kurtuluşa ilişkin bilgi edinme fırsatını sunmak [illegible]mız.. Adresimizden parasız ders kitabını isteyiniz. Ders sorularını cevaplandırıp bize [illegible]diğinizde size Türkçe bir İncil armağan edeceğiz. Tanrının Kutsal Sözünde "Allahın [illegible] bütün yüreğinle ve canınla aradığın zaman bulacaksın" diyor. Dolayısıyla birçok[illegible] büyük ümit ve sevinç veren ebedi kurtuluş müjdesini tetkik etme fırsatını kaçırmayınız.

Ruhsal gerçeklerle ilgili düşünce ve sorularınız varsa çekinmeden bize [illegible]

AHMET ARAS

İSVEÇ SOSYALİZMİ VEYA SOSYAL DEMOKRATLARIN ÇIKMAZI

"İSVEÇ SOSYALİZMİ" YA DA SOSYAL DEMOKRASİNİN İSVEÇ'TEKİ "BAŞARI"SI, YILLARDIR BURJUVA İDEOLOGLARINCA PAZARLANAN, SOSYALİZME KARŞI BİR SİLAH OLARAK KULLANILMAYA ÇALIŞILAN BİR OLAYDIR. ARKADAŞIMIZ AHMET ARAS İSVEÇ'TE UZUN SÜRE YAPTIĞI ARAŞTIRMA İLE "İSVEÇ SOSYALİZMİ"NİN ARDINDAKİ GERÇEKLERE IŞIK TUTUYOR. KAPİTALİST SİSTEMİN TEMEL SORUNLARININ İSVEÇ'TE DE KESİNLİKLE BİR ÇÖZÜME ULAŞTIRILAMADIĞI, TERSİNE SORUNLARIN YENİ BOYUTLAR KAZANARAK TÜM BİR TOPLUMU SARDIĞI ARAS'IN ARAŞTIRMASINDA DA ORTAYA ÇIKIYOR. ARAS'IN ARAŞTIRMASININ İLK BÖLÜMÜNÜ BU SAYIMIZDA OKURLARIMIZA SUNUYORUZ.

Şu sıra ülkemizde sosyal demokratların işbaşında bulunması, "İsveç Deneyi" konusunu tekrar güncelleştirdi. Burjuva çevrelerinde "İsveç Sosyalizmi" veya "İskandinav Sosyalizmi" tartışmaları yapıldı. Sosyal demokratlarımız, ve onların emekçi kitlelere "umut" olarak ilan edilmiş olan lideri sayın Ecevit, "İsveç Örneği"ne hayranlıklarını her fırsatta belirtegeldiler. Sayın Ecevit'i İsveç ziyaretlerindeki bazı konuşmalarında izleme fırsatı buldum. Zamanın sosyal demokrat başbakanı Olof Palme ile birlikte Türk işçileriyle yaptıkları bir toplantıda sayın Ecevit iktidara geldiklerinde, İsveçli sosyal demokratları örnek alarak kendilerinin de Türkiye'yi kısa zamanda kalkındırıp "Hakça" bir düzen kuracaklarını söyledi.

Bu kısa incelemede, Sayın Ecevit ve danışmanlarının çok yüzeyselce değerlendirdikleri İsveç sistemini açıklamaya çalışacağım.

Yüzölçümü 450 bin kilometrekare olan ülkede 8 milyon insan yaşar. Ülkenin yüzde 70'i ormanla kaplı. Fert başına düşen gelir itibariyle zengin ülkeler arasında yer alır. İsveç'te 600 bine yakın yabancı işçi çalışmaktadır. Bunun 400 bini Finlandiyalı. Yüksek düzeyde gelişmiş bir sanayi ülkesi, ama hâlâ göçebe hayatı yaşayan geri kalmış bölgeleri var. Herkesin hastalık ve ihtiyarlık sigortası var ama, sömürünün de en açık biçimi burada var. Kurdukları düzen "hakça" bir düzen olmadığı gibi, sosyal demokratlar, yürüdükleri sokağın çıkmaz olduğunu da bizzat yaşayarak gördüler. Son yıllardaki ekonomik kriz, enflasyon ve dayanılmaz hale gelen hayat pahalılığının doğurduğu toplumsal bunalım, çıkmaza saplanmanın açık kanıtıdır. Bu durum sonucu sosyal demokratlar, son seçimi sağcı partiler karşısında açık farkla kaybettiler.

İSVEÇ'İN GEÇMİŞİ

Bugünkü İsveçlilerin ataları, takriben M.Ö. 2000 yıllarında İsveç'e gelip yerleşmiş göçmenlerdir. Tüm Avrupa kıyılarına saldırkları korkudan ötürü bunlara deniz haydutları (sjörövare) anlamında "Vikingler" denmiş. Vikinglerin Avrupa'nın çeşitli yörelerinde yaptıkları saldırılar 11. yüzyıla kadar devam etti. 800 ve 900 yıllarında, Fransa'nın Atlantik kıyılarında, halkın kiliselerde toplanarak. "Viking belasından kendilerini koruması" için tanrıya dua ettikleri rivayet olunur. İngiltere, İrlanda, Baltık ve Atlantik kıyılarına sürekli akınlar düzenliyen Vikingler, adı geçen yerlerde pek çok koloniler kurdular. Fransız kralları, kendilerine saldırmamaları için Vikinglere uzun süre haraç verdiler. 900 yılları başlarında Fransızlar, diğer Viking akınlarına karşı kıyılarını koruması için Viking şeflerinden Gange-Rolf ve adamlarına Sen nehrinin denize döküldüğü Atlantik kıyılarında toprak ve ücret verdiler. Fransa'nın kuzey bölgesindeki Normandiya bölgesinin adı buradan gelir. Kuzeyli adamların oturduğu yer demektir Normandiya.

Viking dönemi, aynı zamanda İskandinav tarihinin en baskıcı dönemidir. Vikingler içerde geniş topraklarınd yığınla köle çalıştırarak, dışarıda da korsanlık ve çapul yaparak düzenlerini sürdürdüler.

1060 yılında geniş toprak sahibi soylular bir araya gelerek İsveç Kırallığını (Svenge) kurdular. Kralları, yalnız soyluların katıldığı seçimle işbaşına getirmeyi kararlaştırdılar. Krallığın kuruluşundan sonra da kölelik, 300 yıl gibi uzun bir süre devam etti. 1300'lerin ortalarında resmen kaldırıldı.

1389'da İsveç, Norveç ve Danimarka bir araya gelerek Kalmar Birliği'ni (Kalmarunionen) kurdular. aralıklarla 1521'e kadar devam eden Kalmar Birliği döneminde pek çok köylü isyanları oldu. 1400 yılları başlarında Engelbrekt liderliğinde isyan eden köylüler krallık kuvvetlerini yenerek ilk meclisi toplamayı başardılar. Soylular, papazlar ve burjuvalar yanında köylüler de katıldı bu meclise. Fakat bu katılma şekilden ibaret [illegible] olmaktan ileri gidemedi.

1521'de büyük bir köylü isyanı patlak [illegible] köylü isyanının başına geçen Gustav Vasa adlı soylu, Kalmar Birliği'ne son vererek İsveç Krallığı'nı tekrar kurdu. Topladığı sınıflar meclisine kendini kral seçtiren ve meclise krallığın babadan oğula geçmesini onaylatan Gustav Casa, Katolik Kilisesi'nin varlığına son vererek kilise elindeki bütün toprakları köylülere dağıttı. Luther öğretisini arı İsveççeyle bastırıp dağıtan G. Vasa, Lutherci kiliseyi resmi kilise, kendini de bu kilisenin ruhani lideri ilan etti.

1521 Koylü ayaklanması önderi Gustav VASA

1400 yılları köylü [illegible] önderini simgeleyen heykel.

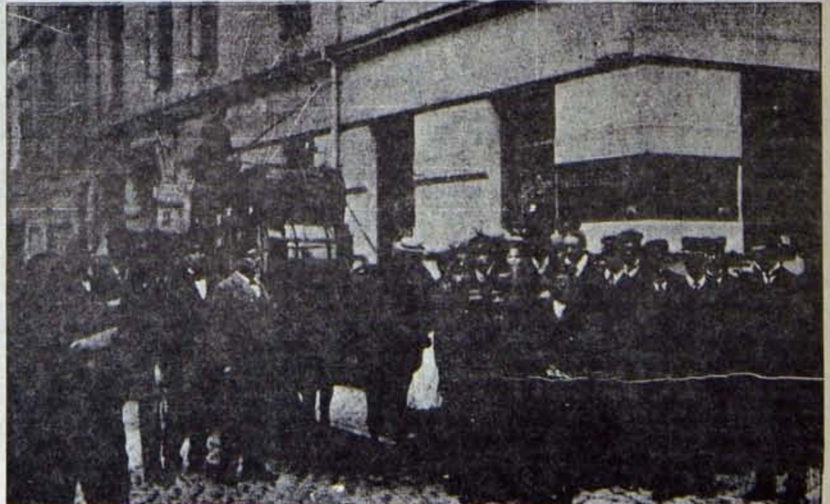
Zamanla güçlenen İsveç Krallığı, Baltık ülkelerinden de birçok topraklar alıp genişleyerek büyük bir devlet haline geldi. 1700 yılları başlarında İsveç Krallığını büyük bir imparatorluk olarak buluruz. Bu sırada tahta geçen XII. Karl (Demirbaş Şarl)'ın Ruslarla giriştiği savaş ve bu savaşta yenilmesi, İsveç'in Baltık ötesi topraklarını kaybetmesiyle sonuçlandı. Demirbaş Şarl'ın 1709'da Ruslara yenilerek Bender'de Osmanlılara sığınması olayına Osmanlı tarihinde de yer verilmektedir. İsveç tarih kitaplarında bu olay bizdekinden biraz farklı anlatılmaktadır. Temel okulun tarih kitabında konuya ilişkin şu bilgiler var:"Karl XII küçük ordusuyla Türkiye'de Bender yakınlarında kamp kurdu. Orada beş yıl kaldı. Zamanını, Türk sultanını Rusya'ya karşı savaşa kışkırtmakla geçirdi. Başardı da. Türkler, Ruslara karşı büyük bir galibiyet kazandılar ama başarılarını değerlendiremeyip ucuz bir barış yaptılar. Daha sonra Sultan, Karl XII'yi tutsak yapmaya kalkışınca, Karl XII ve elli kadar asker kendilerini [illegible] Türk'e karşı savundular. Tarihte bu olaya "Bender'de Kalabalık" denir. Diğer İsveç kaynakları da D. Şarl'ın bir yandan danışmanı Leh asıllı Poniatovski vasıtasıyla Türk yetkililerine rüşvetler verip, bir yandan da yakışıklı subaylarını Sultan'ın haremine sızdırarak durumları ayarlatıp Türklerle Rusları savaşa tutuşturduğunu kaydederler. (Expressen g. 15.7.1976).

1808'deki Finlandiya savaşından sonra İsveç kabuğuna çekilerek Avrupa kıtasındaki savaşların dışında kaldı ve ondan bu yana da başka bir savaşa katılmadı.

GELİŞEN SANAYİ VE "ZENGİN İSVEÇ" İN ORTAYA ÇIKIŞI

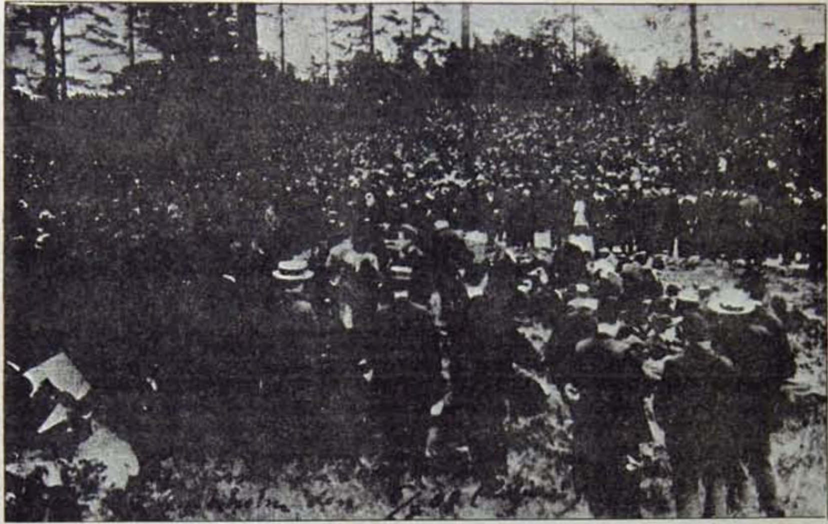
1850'lerden itibaren hızlı bir sanayileşme başladı. 1900'lere gelindiğinde başta orman mamulleri ve demir-çelik olmak üzere pek çok sahada İsveç'in gelişkin bir sanayi kurmuş olduğunu görürüz. Ama bu, İsveç halkı, özellikle emekçi kitlelerinin - bütün diğer Avrupa ülkelerinde olduğundan daha fazla ve daha ağır bir şekilde - sömürülmesi, yoksullaştırılması ve ağır sıkıntıları pahasına gerçekleştirilmiştir. 1800'lerin sonlarına doğru genel yoksulluk ve ağır hayat koşulları, emekçi kitleler için yaşamı çekilmez hale getirmiştir. 1870 ile 1930 yılları arasında Amerika'ya birbucuk milyon İsveçli göç etmiştir. Afrika'dan yapılan esir zenci ticaretinden sonra tarihin en büyük ve çileli göçüdür bu.

"Zengin İsveç" İkinci Savaş sonrası dönemde ortaya çıktı. İsveç'in bu zenginliği, diğer kapitalist ülkeler gibi az gelişmiş ülkeleri sömürmüş olmaya ilaveten İkinci Dünya Savaşı sırasında ve savaş sonrasında yaptığı vurguna dayanır. [illegible] savaş döne-

Gemi, [illegible] önünde kuyruk. Hedef Amerika

minde Hitler Almanyasıyla demir-çelik satışı konusunda anlaşma yaparak Alman savaş makinesine en büyük yardımı yaptı. Bir yandan faşist Alman orduları "İsveç Çeliği"nden yapılmış silahlarla dünyayı kana boyarken, öbür yanda İsveç firmaları büyük kazançlar sağladı. Savaş sonrasında da İsveç firmaları, sanayileri tahribolmuş diğer ülkelere yüksek fiyatlarla çok büyük mikyasta sanayi ürünleri satarak büyük vurgunlarla para kazandılar. Kapitalist ülkelere yaptıkları satış bedellerini yabancı döviz veya dolar olarak alırken, Sovyetler Birliği'ne yalnız altın karşılığında mal sattılar. Bu vurgunlar sonucu özel firmaların zenginleşmesi, İsveç'in zenginliğiyle eş anlamlı hale geldi. Sade İsveç vatandaşı da "devede kulak" nisbetinde bu tarihi vurgundan nasiplendi ama bu korkunç mekanizmanın bugünkü ruhsuz ve bunalımlı insanı olmaktan, ağır ekonomik yüklerin altına girmekten kurtulamadı.

İŞÇİ SINIFI HAREKETİ

Gelişen sanayi güçlü bir işçi sınıfının doğmasına yol açtı. 1800 sonları ve 1900 başlarında toplumu temelden etkileyen güçlü işçi eylemleri oldu. İşçilerin giriştiği grevlere kapitalistler hep kaba yöntemlerle karşılık verdi. 1909'daki 300 bin işçinin katıldığı "Büyük Grev" ve 1931'deki Adalen grevleri üstüne kapitalistler polis ve askeri birlikler sevkederek ve grevcilere ateş açtırarak pek çok işçiyi öldürttüler.

Sosyal Demokrat İşçi Partisi (SAP-Sosyaldemokratiska Arbetar Partiet) işçi sınıfı hareketinin en yoğun olduğu dönemde, 1889'da kuruldu. Ondan dokuz yıl sonra, 1898'de sosyaldemokratların kontrolündeki İşçi Sendikaları Örgütü (LO-Landa-Organisationen) kuruldu.

Sosyal demokratlar, başlarda işçi sınıfı enternasyonalizmini savunur göründüler. Yandaki resimde, LO'nun düzenlediği 1899 1 Mayıs gösterilerinde taşınan dövizler var. Dövizin başporalası "Bütün ülkelerin proleterleri birleşiniz" dir. Zamanla sermayeyle işbirliği politikasını geliştiren sosyal demokratlar, sendika (LO) kanalıyla işçiler üzerinde tam kntrol kurup sendikal hiyerarşi içinde bir işçi eliti yaratma girişimlerini şekillendirdikten sonra Marksizmle bütün bağları atarak sendikalardaki Leninist unsurları tasfiyeye giriştiler. İşçilerin giriştiği grev eylemlerinde, işverenle işbirliği halinde militan işçi liderlerini işlerinden attırarak tasfiyeleri gerçekleştirdiler. Bütün bunları da kızılbayraklar gölgesinde enternasyonalizmi söyleyerek yaptılar. Sosyal demokratların, enternasyonalizmi kapitalistlerle bir işbirliği türküsüne çevirmesinden sonra Parti içindeki Leninistler, 1917'de ayrılarak Sol Sosyaldemokrat Partisi'ni kurdular 1921'de Parti, İsveç Komünist Partisi (Sveriges Komünistiska Partiet) adını aldı. 1960'lara kadar zaman zaman baş gösteren sekter ve revizyonist eğilimlere karşı birliğini koruyarak ilkeli bir politika yürüttü. Bu dönemde maocu ve goşist unsurların yarattığı bunalım, partiyi iç çekişmelere ve sonunda da parçalanmaya götürdü. Bu sefer Sol Komünistler Partisi (VPK — Venter Partiet Komunisterna) adını alan parti, sözü geçen gruplardan arınarak parlamentoda güçlü bir grupla temsil edilme olanağını yeniden sağladı. 1970'ler sonrasında antisovyet eğilimlerin yoğunluk kazanması, partiyi yeniden iç çekişmelere sürükledi. Parti yöneticileri ve Parlamento grubunun çoğunluğunun, sağcılarla sosyaldemokratların sürekli yürüttüğü antisovyet politikaya çanak tutması sonucu parti yeniden bölündü. Muhalif grup, geçen yıl ayrılarak Rolf Hagel liderliğini de işçi komünistleri (a-K, arbeterna Komünister) adıyla yeni bir parti kurdular. Bölünmeden önce 1976 seçimlerinde VPK yüzde 5,3 oy toplıyarak parlamentoya 17 milletvekili sokmuştu.

SOSYAL DEMOKRATLARIN İKTİDAR DÖNEMİ VE TEKELCİLİĞİN GELİŞMESİ

Sosyal demokratlar 1932'de iktidara geldi. Kapitalistlerin "iş barışı" idealini gerçekleştirmek için büyük çabalar sarfeden sosyal demokratlar, 1938 "Saltsjöbad" "iş barışı" anlaşmasıyla işçilerin grev yapmasını olanaksız hale getirdiler. İzinsiz grevleri yalnız "kanunsuz grev" değil, "vahşi grev" (vildstrejik) diye de isim koydular.

1909 "Büyük Grev": Polis 300 bin işçi üzerine ateş açtı, pek çok işçi katledildi.

"Bütün Ülkelerin Proleterleri Birleşin" 1899 1 Mayıs

1910'larda başlayan tekelleşme sosyal demokratların iktidara gelişiyle daha da hızlanarak devam etti. Hele hele sosyal demokratların tek başına iktidarda bulunduğu 1957 sonrası dönemde tekelleşme, diğer bütün kapitalist ülkeleri geride bırakan boyutlara ulaştı. Firmalar arası birleşme sayısı 1950'lerde 635 iken 1960'larda 2543 olmuştur. ABD'yi dahi geride bırakan bir rekordur bu. Resmi bir araştırmaya göre, en büyük 100 özel firmanın çalıştırdığı işçi sayısının ülkedeki toplam işçi sayısına oranı 1942'de yüzde 21 iken, bu oran bugün yüzde 51 dir. En büyük dört firma toplam ülke üretiminin yüzde 75'ini karşılamaktadır. İki büyük bank (Handelsbank ve Skandinaviska Enkilda Banken) tüm banka sermayesinin yüzde 80'inini ellerinde tutmaktadırlar. Göller, ormanlar dahi özel şahıs ve firmaların mülkiyetindedir. Toplam dış satışların yüzde 25'ini orman ürünleri teşkil etmektedir. Tüm üretim araçlarının yüzde 89'unun özel firmaların elinde oluşu, sistemin niteliğini vurgulayan bir olgudur.

Sosyal demokratlar 1938 Saltsjöbad "İş barışı anlaşması"nı imzalıyorlar: Kapitalistlerin gerçekleşen ideali.

Komünist Partisi eski başkanı C.H. Hermansun'un yaptığı bir araştırmaya göre,başta Wallenberg ve Bonnier gibi uluslararası siyonizmin destekçileri olmak üzere 15 aile, ülkedeki en büyük 30 firmanın 29'una hakimdir. Wallenberg ailesi tek başına en büyük 10 şirketten yedisinin, ve en büyük iki bankadan birinin hisse senetlerinin çoğunluğunu elinde tutuyor.

Zaman zaman tekelleşmeye(maktkoncentrasyon) karşı önlem almak üzere araştırmalar yaptıklarını söyleyen sosyal demokratların son dönem sanayi bakanı bu konuda şöylediyor: "Birleşmeler giderek zorunlu bir hale gelmektedir. Bunları kolaylaştırmak ve mümkün kılmak için sanayi bakanlığının talimatıyla Yatırım Bankası tarafından çeşitli birleşme planları üzerinde çalışılmaktadır." (Ş. Alpay, araştırma, tek. s. 7)

Eşitsizliği ve gelirler arasındaki uçurumu gidermenin kendilerince uygulanan vergi politikası yoluyla sağlanacağını söyleyegelmiş olan sosyal demokratlar, bu vergi sistemiyle aynı zamanda sosyalizmi de gerçekleştireceklerini iddia etmişlerdir. Bunun için vergi kaçırma suçu, en ağır suç olarak telakki edilmektedir. Ama vergi kaçırma konusundaki tutum ve uygulama, kapitalistleri bu çerçevenin dışında tutmaktadır.

Sinema dünyasında yıllarca İsveç'in propagandası için kullanılmış olan rejisör İngmar Bergman'ın evi, iki yıl evvel vergi kaçırdığı iddiasıyla basıldı. Gözaltına da alınan Bergman'ın malvarlığına el kondu. Yoğun saldırılara ve psikolojik baskılara maruz kalan Bergman sonunda ülkeyi terketmek zorunda kaldı Sonradan aklandı ama bu aklanma pek bir şeye yaramadı.

Bergman olayından kısa bir süre sonra, Yahudi asıllı ve siyonizmin en büyük destekçilerden Albert Bonnier'in 4 milyon kron (*) vergi kaçırdığı ortaya çıktı. Hem de hiç bir tevile yer bırakmayan delilli-ispatlı bir kaçakçılıktı bu. İsveç sermayesinin ikinci büyük ismi olan Bonnier, İsviçre'deki paravan şirkete yatırılmış olan bu paraları, Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkelerde gizli faaliyet gösteren Yahudi örgütlerine verdiğini söyledi. "Bağımsız" ve "tarafsız" İsveç mahkemesi, sırf bu gerekçeye dayanarak Bonnier'e berat kararı çekti. Bu karara ve gerekçesine karşı hiç kimseden de ses çıkmadı. Antikomünizm ve antisovyetizm sermayeyle birleşince, "Sosyalist İsveç"te yapılan en büyük melanetler bile normal karşılanır.

(*) Bir Kron 530 Kuruştur.

(Devamı Gelecek Sayıda)

NATO'YA HAYIR KAMPANYASI İLE İLGİLİ OLARAK TİP GENEL SEKRETERİ NİHAT SARGIN'LA YAPILAN SÖYLEŞİYİ OKURLARIMIZA SUNUYORUZ

FAŞİZM NATO'DAN SOYUTLANAMAZ

BİR AVUÇ TEKELCİ, İŞBİRLİKÇİ BURJUVAZİ DIŞINDA NATO'DAN ÇIKILMASI EN GENİŞ KİTLELERİN ORTAK İSTEMİ DURUMUNDADIR. TİP AÇTIĞI KAMPANYA İLE BU ORTAK İSTEMİN POLİTİK PLANDA ÖNCÜ VE SÖZCÜLÜĞÜNÜ ÜSTLENMİŞ BULUNMAKTADIR. İŞÇİ SINIFI VE EMEKÇİ HALK YIĞINLARI POLİTİK ÖNCÜ VE SÖZCÜLERİ TİP BAŞTA OLMAK ÜZERE SOSYALİZM DOĞRULTUSUNDA BAĞIMSIZLIK VE DEMOKRASİ MÜCADELESİNİ SONUNA KADAR AZİMLE SÜRDÜRMEYE KARARLIDIR VE DÜNYADA NİCE ÖRNEKLERİ GÖRÜLDÜĞÜ ÜZERE BAŞARI SONUNDA ONLARIN OLACAKTIR.

Sorularınızı yanıtlamaya geçmeden bu fırsattan yararlanarak öncelikle belirtmek istediğim bir konu var: YÜRÜYÜŞ bu sayısıyla üçüncü yılını doldurmuş olacak. Böylece 156 hafta boyunca değme büyük basına taş çıkartacak biçimde gün sektirmeksizin yayınını sürdürmüş oluyor. Bir "yoklar ülkesi" haline gelen Türkiye'de elektriklerin ne zaman kesileceğinin, kağıdın, mürekkebin, çeşitli araç ve gereçlerin bulunup bulunmayacağının, bulunursa bile fiyatının ne olacağının bilinmediği ülkemizde üç yıl boyunca süresinde çıkabilmek bile başlı başına büyük bir başarı. Hem de üç yıl boyunca fiyatını hiç artırmadan. Buna dağıtım zorlukları, çıkarılan çeşitli engeller gibi görünür görünmez daha nice baskı eklenirse, başarının büyüklüğü daha iyi anlaşılabilir sanırım.

Üç yıl boyunca YÜRÜYÜŞ içeriğinde de "Bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm" yolunda "haftalık siyasi haber ve yorum dergisi" olarak, kiminde ilk kez ama her zaman doğru haberi okuyucusuna iletmiş ve dürüstçe yorumunu da beraberinde getirmiştir.

Güncel dünya ve yurt olayları ile ilgili olarak birçok olgu ve değerlendirmeyi ilk kez YÜRÜYÜŞ'te görüp izlediğim gibi, diğer YÜRÜYÜŞ okurları için de durumun farklı olduğunu sanmıyorum.

Halbuki statüsü itibariyle bir şahsa bağlı kişisel nitelikli bir faaliyet olarak görünmekle birlikte YÜRÜYÜŞ ilk çıkışından itibaren daima kollektif bir çalışma ürünü oldu. yazar ve çizerlerinden dizgisine ve basıma hazırlanmasında, haber iletici ve değerlendirenlerinden okuyucusuna ulaştıran dağıtıcısına kadar YÜRÜYÜŞ'e emeği geçenler bir aile oluşturmuştur.

Üçüncü yılını dolduruken öncelikle bir aile olarak nitelendirdiğim bütün YÜRÜYÜŞ çalışanlarını bugün ve gelecekte günümüzü gerçek boyutlarıyla kavramak ve değerlendirmek isteyenler için önemli bir bilgi kaynağı ve kitaplıklarımızın vazgeçilmez ögesi olan 6 cildi gerçekleştiren arkadaşlarımı, başarılarından dolayı topluca kutlarım.

Sorularınızı yanıtlamadan, öncelikle bunu belirtmek istemiştim. Şimdi sorularınıza geçebiliriz.

* *NATO'ya Hayır kampanyasının açılma nedeni konusunda okurlarımızı aydınlatır mısınız?*

☆ Böyle bir kampanyanın açılmasına; Partimizin Merkez Yönetim Kurulu yerel seçimlerden sonra önümüzdeki dönem çalışmalarına ilişkin takvimi saptarken 15 Ocak 1978 günlü toplantısında karar vermiş bulunuyordu. Amerikan ambargosu ile ilgili son gelişmeler konuyu daha da güncelleştirmiş, kararın [illegible] koymuştur. Ancak hemen belirtmeliyim ki "NATO'dan çıkılması istemi" bu kampanya [illegible] de gerek Partimizin 1975'te kuruluşundan [illegible] dar, gerekse geçen dönem Türkiye İşçi Partisi'nin gündeminde olmuştur. Esasen konu Türkiye'nin [illegible] dedir.

1968'de NATO'nun 20. yılının [illegible] anlaşma statüsüne göre isteyen ülkenin bir yıl önceden haber vererek ayrılacağı hükmüne dayanılarak, bir yıllık süreyi işletebilmek için hükümetin çıkış isteminde bulunmasını sağlamak üzere düzenlenen kampanya henüz batırılardadır.

Ondan önce de ve sonra da geçen dönem Türkiye İşçi Partisi'nin bütün seçim kampanyaları öncelikle NATO'dan çıkılması ve ikili anlaşmaların kaldırılması temeli üzerine oturtulmuş bulunuyordu.

Diyebilirim ki; demeç, bildiri, konuşma, meclis sorusu, bütçe tartışması gibi her ne biçimde olursa olsun Türkiye İşçi Partisi'nin hemen bütün resmi beyanları ve propaganda çalışmaları NATO ve ikili anlaşmalar konusunu şu veya bu yönüyle irdelemiş ve kamuoyunun dikkatini konunun önemine çekmiştir.

Bugün de NATO ve ikili anlaşmalar Programımızda önemli bir bölüm olarak ele alınmıştır; Demokrasi Bildirgemizde işlenmiştir. Kongre kararlarımızda yer almıştır.

Geçen dönemde de, bugünde NATO konusunun bu kadar önemle ele alınışının nedeni açıktır. Türkiye'nin birinden kurtulmadan bir diğerine düştüğü dar boğazların temelinde kapitalist-emperyalist ilişkiler ağı içinde bulunmak yatmaktadır.

Bu ağın en belirgin halkası da NATO'dur.

NATO emperyalizmin saldırgan örgütüdür; NATO dünya halkları ve barış için bir tehdittir; NATO ona bağlı olarak yapılan ikili anlaşmalar ülkemizi, başını ABD'nin çektiği emperyalizmin saldırgan emellerinin bir ileri karakolu ve olası bir atom savaşının savaş alanı haline getirmektedir. İşçi sınıfı ve emekçi halk yığınlarının potansiyel gücünden oldum olası büyük kuşku ve korku duyan, bunun için emperyalist tekellere yaslanmak ve yamanmaktan başka çıkar yol göremeyen işbirlikçi ve tekelci büyük burjuvaziden başka, aklı başında kimsenin NATO'ya evet demesine olanak yoktur.

Son günlerde Ecevit'in çıkışı ile "haysiyetli, kişilikli olan bir dış politika" ve "yeni ulusal savunma" kavramlarından gene söz edilmeye başlandı. Ama NATO'da kalındığı sürece ne haysiyetli kişiliği olan bir dış politika yürütmeye, ne de ulusal savunma kavramını geliştirmeye olanak yoktur.

Amerika'nın Nötron bombasını yapması ve bu bombanın Avrupa'da NATO ülkelerinde kullanılmak üzere hazırlandığının açıklanması durumu daha da vahimleştirmiştir. Ülkemizi ne nötron, ne de diğer atom bombalarının üssü haline getirmek istemiyorsak, sınırlı veya genel bir atom savaşının göbeğinde ulusça topyekün imha tehlikesiyle karşılaşmak istemiyorsak, mutlaka NATO'dan çıkılmalıdır ve ikili anlaşmalar kaldırılmalıdır.

* *Kampanyanın süresi ve bu süre içinde yapılması öngörülen çalışmalar konusunda ne düşünülmektedir?*

☆ NATO üyesi kaldıkça gerçek bir bağımsızlıktan söz edilemez. Bundan dolayı kampanyaya "Ulusal Bağımsızlık İçin NATO'ya Hayır" adı verilmiştir. Ve NATO'nun kuruluş günü olan 4 Nisan'dan başlayarak, ulusal bağımsızlığımız ve egemenliğimizin simgesi olan Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin ilk açılış günü olan 23 Nisan'a kadar sürdürülecektir.

3 Nisan'da hükümete verilecek olan NATO'dan çıkış talebini kapsayan bir mektupla resmen başlayacak olan kampanya süresince örgütümüzün bulunduğu her yerde afişler, bildiriler, kitap ve yayınlarla birlikte çeşitli düzey ve biçimde toplantılar tertiplenecektir.

* *Türkiye İşçi Partisi'nden başka örgütlerin kampanyaya katılma olasılığı var mıdır? Bu konuda düşünceleriniz?*

☆ Kampanya Parti tarafından doğrudan düzenlenip yürütülmektedir. Ancak çeşitli demokratik kitle örgütlerinin ve sendikal yapıdaki kuruluşların da kampanya süresi içinde kendi olanakları ile aynı doğrultuda çalışmalar yapma hazırlıkları içinde olduklarını sevinçle öğrenmekteyiz.

Esasen daha önce de belirttiğim üzere, bir avuç tekelci, işbirlikçi burjuvazi dışında NATO'dan çıkılması en geniş kitlelerin ortak istemi durumundadır. Parti açtığı kampanya ile bu ortak istemin politik planda öncü ve sözcülüğünü üstlenmiş bulunmaktadır.

* *Sizce bu kampanyanın pratik yararları ne olabilir? Herhalde bu hükümetin NATO'dan çıkma isteminde bulunacağını düşünmüyorsunuz?*

☆ Kuşkusuz CHP ağırlıklı bugünkü hükümetten, halkımızın bu ortak istemini gerçekleştirmesi beklenemez. Esasen ne hükümet ne de CHP'nin programında bu hüküm yer almamaktadır.

Kampanya ile öncelikle esasen geçen dönem Parti çalışmalarından beri Türkiye'nin gündeminde bulunan ancak birçok konuda olduğu gibi kimi çevrelerce anlamsız ve yinelene yinelene içi boşalmış bir kalıp haline dönüşme tehlikesini gösteren bu konu bütün boyutlarıyla yeniden algılanma olanağına kavuşacaktır.

Ayrıca bugünden hemen ve doğrudan pratik bir sonuç beklenemezse de, bir avuç tekelci ve işbirlikçi dışında, işçi sınıfı ve emekçi halkımızın sosyalist, ilerici, demokrat, yurtsever kişi ve örgütlerin ortak istemine "ulusal bağımsızlık ve demokratikleşme" istemleriyle sıkı sıkıya ilişkili bu somut isteme de sonuna kadar sırt çevirmeye kimsenin gücü yetmeyecektir.

Hem unutulmamalıdır ki günümüzün başlıca sorunu olan "faşizm" olgusu da emperyalizmden, dolayısıyla NATO'dan soyutlanamaz. Oysa faşizm karşısında en geniş yığınların ne kadar duyarlı ve önlemeye kararlı bir tavır içinde olduklarını son 20 Mart İhtar Direnişi de apaçık gözler önüne sermiştir.

İşçi sınıfı ve emekçi halk yığınları politik öncü ve sözcüleri Türkiye İşçi Partisi başta olmak üzere, sosyalizm doğrultusunda bağımsızlık ve demokrasi mücadelesini sonuna kadar azimle sürdürmeye kararlıdır ve dünyada nice örnekleri görüldüğü üzere başarı sonunda onların olacaktır.